

NAMENTUL

in . 28 Cor.
um. . 14
nă . 2.40
de zi pentru Ro-
străinătate pe
40 franci.
pentru oraș și
mitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Strada Deák Ferenc Nr. 20.
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțămite publice și Loc
deschis costă fiecare șir
20 fileri.
Manuscripte nu să înapo-
iază.

Duhul cel rău.

utorizat și congresul raselor. —

numele iubirii universale, o seamă de personalități eminente ale occidentului, care reprezintă în chip strălucit în fața Europei moderne, au trimis o binecuvântată cătră toate neamurile. Solia a fost ascultată și în noroadelor din cele cinci continente s-au întrunit la Londra, ca să așeze în această capitală a globului o minunată, care să lumineze adânc tor, însemnând un larg orizon de speranțe și fericiri, azi încă abia întrezărit în amănuntul omenesc.

frământarea universală a sufletului omenesc e un moment de pace și noroc, căci îndulcește pentru o clipă suferințele străvechi, împarte mângăieri și încurajare celor îngenunchiați de duritate și înalță spiritul omenesc spre cele mai depărtate ale evoluției.

Am fost numai firește deci ca la acest al neamurilor să ne trimitem și noi reprezentanții. Suntem și noi însetați de viață și puține sunt popoarele cari încă o mai adâncă înțelegere pentru problemele supreme ale umanității decât noi, încă înțelegerea aceasta numai dintr-un suflet purificat prin grele suferințe poate să răsară. Sufletul românesc deschide larg și poate să cuprindă în sine strălucirea idealului etern al iubirii universale. Firește, el vede imensa de-

părtare care desparte omenirea de acest ideal. Calvaarul veacurilor ce trebuie să mai treacă nu-l înspăimântă însă.

Ne dăm prea bine seamă că oricât de mari au fost silințele pentru succesul congresului dela Londra și oricât de generoase conștiințele inițiatorilor, rezultatele congresului nu vor avea decât o importanță de ordin pur platonice și că aceiași importanță vor avea-o vreme îndelungată încă, rezultatele tuturor congreselor umanitare. În consecință socotim că faptul reprezentării noastre la asemenea congres n'are altă importanță decât aceea a datoriei împlinite și că numai naivitatea poate să-i atribuie importanța unui triumf național.

Ne place să credem că și comitetul nostru național împărtășește această convingere a noastră și că trimitându-l pe d. Dr. Vasile Lucaci la Londra n'a socotit să-și creieze un titlu de glorie, ci numai să-și facă datoria. Dar ceea ce ne place și mai mult să credem, e că comitetul, dându-ne o dovadă despre felul bun cum își înțelege datoria, n'a intenționat să-i dea în același timp dlui Goldiș un nou prilej de imprecăuțiuni împătimate și de injurii scabroase la adresa muncitorilor dela acest ziar, care a știut să aprecieze atât de deplin importanța congresului, încât și-a angajat un corespondent special, oferind publicului românesc cele mai bogate amănunte dela congres.

Căci iată cum înțelege d. Goldiș să aprecieze plecarea dlui Lucaci la Londra:

El însuși — scrie dsa în „Românul” de Duminică — lasă satul și pădurea și umbra și răcoarea păraielor, urcă vagonul arzând de

arșiță și zile întregi stă în cupeul, ce arde ori din stânga ori din dreapta și nimic nu-l poate răcori. Căci el trebuie să plece la Londra. Acolo s'au adunat neamurile lumii și chiar din insulele cele mai depărtate ale Oceanului Mare au venit trimișii raselor, cari abia au zărit slaba licărire a civilizației omenesti, au venit să-și primească și ei locul în rindul ființelor, dar, zice-se, poartă în făptura lor chipul lui Dumnezeu.

Cine să alege în arsura aceasta la marginea pământului, ca să vestească numele nostru și să croiască în sufletele neamurilor cale pentru înțelegerea justelor noastre pretențiuni? O, veniți voi cei cu credințe nouă în inimile voastre tinerestii, veniți cei cu orizonturile largi ale vederilor moderne, veniți cei ce ați părăsit clasicismul mucegăit al înaintașilor și ați pornit pe calea neînșelătoare a statisticii cifrelor ridige, — veniți!

Ne este zadarnică chemarea. Ci pleacă El. Bătrînul, retorul răgușit, elasicul mucegăit. Iată-l în Londra și în limbi înțelese de fruntașii neamurilor vestește rolul națiunii române în Orientul European. Vorbește elasic, vorbește retoric, dar lumea-l înțelege și multe suflete din streine neamuri vor pleca din capitala lumii cu gândul la noi, la suferințele noastre.

Oh, părinte Vasile Lucaci!

Când te vei întoarce, să fii gata cu răspunsul la întrebarea: cât o fi costat? Căci credințele noi și orizonturile largi ale vederilor moderne le măsoară toate pe cumpăna statisticii cifrelor ridige, dar neînșelătoare.

Tu nu ai cunoscut tihna, nu ai cunoscut răgazul răcoritor al „doleului farniente”, în grija soției Tale Ți-ai lăsat pruncii, pentru că Tu nici odată nu ai fost al Tău, ci totdeauna ai fost al națiunii. Când intrai însă în temniți, paraziții naționali respirau ușor, când ieșiai, ei puneau în circulație întrebarea: cât o fi costat? Ai preamărit la mormântul dela Reșinari pe mitropolitul răsăritenilor și călugării bizantini îți scot hula *proselitismului confesional*. Băieți imberbi, pungași ordinari, cari au stat închiși pentru furt,

POFTA ZIARULUI „TRIBUNA”

Viața literară.

Moartea lui I. T. Mera. — Din lumea basmelor Volumul postum „Din țări străine”. — Basmul în literatură.

De Ilarie Chendi.

Moartea lui Mera, întâmplată acum doi ani, a făcut puțin șgomot în presa literară. Și a fost făcut, pentru că omul a trăit departe de țară și de astăzi. Lumea îl cetea puțin și abia și-a vădit prietenii și câțiva cunoscători ai prozelor de-l mai urmăreau. Cei ce l-au cetit păstrau o deosebită considerare. Căci printre scriitorii noștri de pe vremuri, printre Ștefan Ștefan, Slavici și Miron Pompiliu, regretatul este o figură bună de colaborator al „Conceptor literar”. Ca și Ispirescu și Fundescu, el a fost unul dintre cei mai adânci înțelegători și admiratori ai frumuseții Cosânzenei și ai lui Făt-fumos, contribuind cu o serie de creațiuni ale fantaziei populare la înflorirea acestei comori naționale a literaturii noastre și el secretul de a prinde, în stilul povestitor limpede, toate naivitățile roale ale păturei de jos și a da astfel o iconă a minunilor frumoase.

Moartea sa dela 1906, Mera a adunat singur, volumul apărut la „Minerva”, sub titlul „Din lumea basmelor”, partea cea mai reușită a operei sale. În vre-o zece bucăți, ilustrate

primitiv, de Piekarski, cu niște desene de diletant, ne redă, sprinten și vioi în toate, cu o apreciabilă putere de sugestie, cele mai cunoscute elemente din basme, cu „Verde Impărat”, cu „Mama pădurii”, cu mititelul „Staticot”, cu „Pipăruș Petru” și cu „Cenușoata”, cari ne-au răsfățat odată tuturor copilăria și ne-au învățat adeseori eternul adevăr din morala poveștilor: că dreptatea la sfârșit biruiește! Multe din basmele acestea, firește, sunt variante. Dar prin caracterul lor local, prin epizoduri deosebitoare de cele cuprinse în altele și chiar prin coloritul local, păstrat fatal în limba lor, au un farmec propriu.

Se pare însă că lumea aceasta feerică și cea de pricolici și de bălauri, l-au condus pe I. T. Mera un pas mai departe și i-au dezvoltat gustul pentru poezia naturii și pentru artă în genere. Zilele acestea a apărut un nou volum, de data asta cu opere postume, sau reproduse din diferite ziare și reviste. Vedem cu surprindere din acest nou volum, că Mera nu se mulțamește numai cu creațiunile fantaziei populare, dar avea și o cultură artistică, occidentală în puterea cuvântului. Călătoriile cele multe prin țările europene l-au dus în diferite muzee; studiile lui l-au inițiat în aprecierea diferiților pictori celebri. Și bucățile, cuprinse la un loc, în volumul „Din țări străine” sunt adevărate studii de artă și analize de cap-o-d'opere.

După o temeinică introducere, în care părintele protosingel Ciorogar, amicul lui Mera, îi arată meritele, urmează articolul despre Raffael, cu epoca întreagă a renașterii italiene, cu întreaga însemnătate a lui Leonardo da Vinci și a lui Michelangelo. Cu deosebită înțelegere ne expune

apoi, într'alt studiu, viața și lucrările lui Rembrandt, a acestui ilustru pictor al Olandei. Materialul acesta nu este numai informativ, căci o serie de reflexiuni originale ale lui Mera ni-l prezintă ca pe un intelectual subtil, cu un gust rafinat pentru frumos. Intr'o adevărată lumină romantică ne apare acest regretat scriitor îndeosebi când vorbește despre soarta lui Leopardi și despre apostolul adevărului Savonarola, două figuri populare în Italia...

Este un suflet curat în admiratorul acesta al binelui și al frumosului! Și citirea cărții lui postume adaugă o pagină nouă la cunoașterea unuia dintre cele mai simpatice firi ale scriitorilor noștri.

*

Vorbind de acest scriitor, ne gândim la importanța ce a avut basmul în raport cu celelalte genuri literare. Literatura noastră se poate mandri cu atâția eulegători și colecții de basme, cari nu constituie numai un material folcloric, bun pentru cercetări etnografice, ci de ani de zile au cultivat la noi gustul de cetit, ne-au refăcut în mare parte limba literară și au servit ca eterne izvoare de întinerire. Bogata fantazie a poporului a străbătut prin basm și în literatura cultă, cu toate elementele sale simbolice, cu toată atmosfera lor de romantism, dând naștere la lucrări de valoare. Eminescu ne-a versificat o serie de povești, în frunte cu „Fecioara fără corp” și cu genialul „Călin”, povești, la vatra cărora te încâlzești ca la un cămin străvechiu al credințelor noastre. Alecsandri are și astăzi încă succese cu „Sânziana și Peplea”, în cari în mod feeric ne evocă toată țesătura subtilă a unui prototip de

falsificatori de poliți, au cutezanța obraznică să ieie îndeșert numele Tău și în asemănare cu Tine preamăresc, pentru bani, călugări veninoși și trântori naționali din cafenele. Dar sufletul Tău sboară în regiuni mult mai înalte, decât să-i poți vedea pe acești mișei. Ferice de Tine, Dr. Vasile Lucaciu! Ție îți este dat norocul, ca la sfârșitul zilelor Tale, când Te vei prezenta înaintea Judecătorului Mare, să zici cu umilință: „Iată în fața Ta cleveitorii și dușmanii mei; după ființa și valoarea lor să mă judeci pe mine, Doamne!”

Iar noi cu smerenie ne închinăm Lui și-i mulțumim pentru că Te-a dăruit pe Tine nefericitului nostru neam românesc!

Iată cum acest haiduc al presei românești știe să îmbrace felonul adorațiunii exagerate și să înlocuiască cultul rece și nobil al adevărului cu fetișismul primitiv și grosolan. Iată, cum acest om fermecat, care are iarba ferului, care vreme de o jumătate de an a izbutit să spargă toate taimițele cinstei, ale bunului simț și ale răspunderii morale din conștiința publică românească și pe urma căruia, pretutindeni și fără încetare, curge puvoi otrava desbinării; — iată cum acest Ioniță Tunsu al politicei românești știe să distrugă orice început de armonie și să readucă în viața noastră vâltoarea sfâșierilor crunte și atât de fatale.

Iată cum acest sol sinistru al morții noastre naționale — care a știut să zăpăcească mințile unui areopag întreg de oameni vrăstnici, — știe acum să facă iarăși din organul comitetului o vatră necurată pe care să-și joace neturburat flăcările duhului său rău și torturat. Iată-l cum în temeritatea lui oarbă aruncă iarăși un braț de vreascuri în jăratecul potolit și râde sardonice văzând vâlvătaia nenorocirii noastre naționale.

Să privim cu toții acest spectacol al blestemului și să ne înfiorăm. Să-l privească și comitetul nostru național și poate că în cele din urmă se va înfiora și el. Dar comitetul pare că adastă mila cerului de vară și a fulgerilor lui călătoare, căci pentru iarba fiarelor și cămașa vrăjită a omului fermecat se simte desarmat, — ceeace n'ar fi de mirare.

basm. Coșbuc al nostru și-a întemeiat cariera cu basme rimate. Și, ca să nu mai amintesc decât pe Eftimiu, a cărui fantazie este încalte o poveste romantică îndrăzneată, poetul tânăr al nostru, și-a făcut de curind o intrare falnică în viața teatrală prin „Înșiră-te mărgărite”, brodată pe elementele tradiționalei povești...

Spun acestea, pentru că în basme e poezie, e suflet, e lirism și marii noștri poeți și scriitori vor găsi totdeauna izvoare de inspirație în împărăția lor. Și prevăd, că noii apostoli, cari strîmbă de-un timp incoace din nas în potrița producțiilor poetice ale fantaziei populare și cari ar dori să „intelectualizeze” literatura de „sus în jos”, se vor convinge ei singuri de încercarea lor zădarnică. Basmul este etern și nu poate fi distrus prin teorii abstractive.

Cântec.

Amurgul serii de-astă vară,
E că 'n acel amurg de seară
Eu nu-l mai uit, cum nu uit vraja
Ce strălucea în ochii tăi.

Și dacă și-astăzi cat la stele
Și mă frământă doruri vagi,
E E că 'n acel amurg de seară
Noi ne-am avut atât de dragi.

Sebastian Bornemisa.

Voi însă toți câți mai sperați în însă-nătoșirea vieții noastre publice și în puterea neamului, faceți-vă cruce și încu-jurați departe vatra necurată și îngrozi-ți-vă de atâta duh rău cât sălășluiește în ea.

Censura ungurească—în parlamentul austriac. Cazul confiscării celor două ziare bucureștene („Epoca” și „Viitorul”) trimise la Viena de către șeful poștei dela gara din Budapesta, a ajuns, după cum și trebuia să ajungă, în parlamentul austriac. Deputatul român socialist, d. Grigorovici a adresat ministrului de interne austriac o interpelație, în care dovedește că această procedură constituie, nu numai o jăfuire de proprietate străină, ci și o atacare a drepturilor statului austriac, pentru că ziarele române cari sunt interzise în Ungaria și sunt permise în Austria, conform convențiunii postale austro-ungare, Ungaria este obligată a le transporta spre Austria.

D. Grigorovici a cerut ministrului să atragă atențiunea colegului său din Ungaria că nu se poate tolera o asemenea îndrăzneală din partea autorităților ungurești.

Mai mulți deputați social-democrați în frunte cu vice-președintele camerei Pernerstorfer, s'au asociat acestei interpelări.

Ministrul a răspuns promițând că se va interesa de aproape de această chestiune. Interpelarea deputatului român Grigorovici a provocat mare senzație în parlament. În culoare chestia a fost discutată cu aprindere și a provocat indignare generală, în special între deputații italieni și slavi.

Deputații spun că procedarea guvernului ungar este incalificabilă și o comentează în sensul că, dacă ungurii își permit aceasta contra unui român din Viena, ce trebuie să sufere Românii din Ungaria.

Nu știm ce măsuri a luat ministrul de interne austriac față de actul incalificabil al șefului poștei din Budapesta. Suntem însă siguri că o intervenție va face. Am dori ca și guvernul român să procedeze la fel.

Inchiderea sesiunii parlamentare în Austria. Sesiunea de vară a noului parlament austriac s'a încheiat cu ședința de Sâmbătă, fără ca baronul Gautsch să fi putut obține dela Reichsrath mai mult decât votarea proiectului de lege despre banca comună.

Propunerile privitoare la importul de carne, propuneri prin cari se cerea dela guvern să permită importul de carne din Argentina fără a mai ținea seama de ce spune Ungaria — au fost respinse.

De asemenea a fost respinsă și propunerea social-democraților de a pune sub acuză fostul guvern al baronului Bienerth, pentru că a fixat bugetul fără autorizația parlamentului, pe baza articolului 14 din constituție.

Nu s'a fixat ziua pentru viitoarea ședință.

Intrunirea publică din Budapesta. După cum am anunțat, ieri s'a ținut în Budapesta marea întrunire publică a socialiștilor și independiștilor, pentru sufragiul universal și împotriva reformelor militare. Președinte a fost ales contele Bathány Tivadar, iar oratorii oficioși au fost: Justh Gyula, Bokányi Dezső, Barabás Béla și Dr. Krejcsi Dezső. Peste patruzeci de mii de oameni au luat parte la adunare și au pretins în mijlocul unor mari manifestații însuflețite aducerea sufragiului universal și scoaterea reformelor militare din desbaterile Camerii. Cu deosebire Justh a fost sărbătorit ca niciodată, mai ales din partea socialiștilor. Au fost și trimiși din alte centre ungurești ale țării. După întrunire enormul public s'a împrăștiat prin străzile capitalei făcând mari demonstrații în favoarea sufragiului universal.

Poliția a intervenit însă, provocând un mare scandal. Mulțimea care nu voia să se depărteze liniștită a fost bătută cu latul săbii într'un mod ne mai pomenit de brutal.

Am ajuns departe!

„Invățătorul nu aparține clasei inteligente, e doar un lucru cunoscut acesta, este chiar și un decis al curiei în sensul acesta”. (O corespondență din „Tribuna” Nr. 152.) După domnul învățător, care iscălește corespondența, cuvintele citate ar fi fost spuse de un inteligent român, la o întrunire, înaintea unui întreg public. Și îl credem. Toți cari și-au luat silința să observe cum se desvoltă societatea noastră „intelectuală” în anii din urmă, vor fi fost adânc impresionați de marile sforțări ce se fac pentru a sparge această societate, pentru a o împărți în clase cu prerogative bine stabilite.

Intr'un sat vor fi văzut de bună seamă, acești observatori, cum preuteasa și notărășita privesc peste umăr la nevasta învățătorului. Vor fi văzut că mai bucuros stau de vorbă cu scriitorășul jidan, decât cu învățătorul, și că mai bucuros fac vizite șefiștelor dela postă, — biete femeii năcăjite — decât familiilor învățătorilor noștri. Mă rog, nu-s „de-aceeaș cultura”, „n'au aceeași educație”, „nu pot conversa după cum se cere dela o doamnă”. Și de bună seamă că scriitorășul dela cancelarie nu va fi mai cu multă învățătură, decât dascălul satului.

Ah! dar dascălul e din nenorocire român, și e numai dascăl. Și astfel, pe satele noastre, întâlnim un număr tot mai mare preutesc, protopopesc, notărășite, car trec pe uliță cu buzele strânse de demnitate, trec reci, ca niște necunoscute, car se simt în sat numai în vilegiatură, și car adesea așteaptă zadarnic viața întreagă permutarea la orașe a soțului.

Incepem să întâlnim, pe satele noastre preoți, cari vor pluti în cultura înaltă, cari și-au însușit-o în lungii ani de școală, vor pluti așa de sus, încât rareori vor mai zăbovi asupra poporului cu năcazurile lui, și școala cu învățătorul său. În multe locuri, unde au pierdut școlile, poartă vina astfel de conducători, cari se simt aparținătorii unei clase prea înalte, decât să se mai intereseze de durerile satului său umilit.

Și, apariția cea mai nouă, de când cu ajutoarele de stat întâlnim chiar învățători, cari se cred mai mult, decât erau pe lângă salariul cel vechi. Prietiniile cu țărani fruntași, dela cari atârnau până acum, încep să se rupă, și ei încep să se izoleze într'o mândră singurătate. „Nu-mi mai pasă de ei acum” va zice, învățătorul bastonașul între degete.

Cei cari vor fi fost cu băgare de seamă la desvoltarea clasei noastre inteligente, vor fi avut ce vedea, mai ales la orașe. Aici începem de-abinele să ne separăm în adevărate caste. Aici ni-se selecționează elita, care monopolează toate onorurile, pe cari o societate în formațiune ca a noastră poate să le dea, și se scutură din ea toate datoriile, pe cari ar trebui să le îplinească față de aceea societate. Aici încep să ni-se păstreze, c'an cutii de mătase, doamne cari își vor întinde un singur deget, privind într'altă parte, domoșari cari vor trece de multe ori grăbiți, fără să te vadă, dar așteptând pentru aceea salutul tău respectuos.

S-ar putea spune că multe din familiile intelectuale, reslățite prin orașele noastre s-ar orienta astăzi, în toate legăturile lor, după o singură lozincă: poziția socială. Și la noi, poziția socială, pare că se confundă cu cultura socială, cu intelectualismul. Cine a avut norocul să apuce o carieră castă, de pildă într'a advocaților, este isprăvit: e de-o cultură superioară. E intelectual, poate și un predestinat la lucruri mari. Și nu numai domnul, și doamna. Dacă dumnealui își va ridica un deget la cilindru, când un popă va barba albă i va da binețe, apoi doamna va trece cu mult mai rece și străină lângă preuteasa dela țară, care întâmplător s'a nimerit și ea la oraș. Pentru că, dacă rog: „nu se țin de clasa inteligentă” pentru că. Doamne iartă-mă! „este și un decis al curiei în privința asta”. De fapt: pentru că nu-s de aceeași poziție socială. Și la noi poziția socială înseamnă și cultura și inteligență.

Unui bun observator al vieții, i va fi de ajuns câteva zile într'un oraș ca să vadă scris în purtarea diferiților noștri intelectuali „nolli me tangere”. Nu m'atinge pentru că-s de cristal și de mătase! Nu mă ating, pentru că eu vreau să mă ating de alții, de-o seamă, „de o cultură cu mine”. Multe concerte, petreceri, teatre nu reușesc cum s'ar cuveni, chiar din pricina acestor domni și doamne cu „nolli me tangere” în frunte.

Am ajuns, astfel, departe. Esecțiuni înaint. har Domnului, și la sate și la orașe. S-ar vorbi de comandă, după care se aliază și se încheagă, sau se sfarmă în grupele societatea noastră, se pare a fi totuși: poziția socială.

Nearnul nostru însă are lipsă de-o altă „clasă inteligentă”. N'am pornit din sursele țaranilor — de 60 de ani încoace — să ajungem ființe imposibile, afectând înăria întregii societăți moderne străine. În clasa lui de intelectuali poporul nostru privește tot atâția luminători, cu vorba și cu fapta, tot atâția conducători, și reușind, ca izbucniri de lumină, din unurecul de veacuri ce-a apăsât nația noastră, să ese la suprafață să arete cărările vieții lui naționale și culturale. Ca mergând pe acestea cărări să scape și el „durerile de care moare”. Nu de-o clasă inteligentă care se diferențiază în caste și clase avem lipsă, ci de una singură, competentă, conștientă, sinceră. Iar aceasta nu se poate înjgheba prin *disprețul* ce ni-l aruncăm împrumutat. Să nu vorbim pentru dumnezeu de „decisul curiei în privința asta”, că ne facem de răs.

Am ajuns prea departe, și să înțeleg că-i timpul suprem să ne oprim.

„Negustori, industriași, meseriași români.”

Ziarul nostru a hotărât publicarea unui tabel statistic al tuturor negustorilor, industriașilor și meseriașilor români din Ungaria.

Adresăm deci, tuturor celor interesați rugămintea să ne comunice cât mai în grabă numele și adresa, orașul și strada unde se găsește atelierul și activitatea lor.

„TRIBUNA”

Obstrucția continuă

— Situația politică. —

Ședința de Sâmbătă a Camerei deputaților pare a fi începutul unei faze noi în combaterea obstrucției tehnice. Partidul guvernamental crede că a găsit leacul împotriva felului de-a obstrua a justiștilor, cerând el amânarea votărilor nominale pe ziua a doua.

Cu amânarea aceasta, însă, partidul guvernamental ar câștiga puțin, fiindcă opoziția ar putea cere fiecare zi atâtea votări nominale încât, chiar amânându-se pe a doua zi, ar reclama întreg timpul fixat pentru o ședință.

Guvernamentalii, dându-și seama de aceasta, plănuiesc în legătură cu amânarea votărilor nominale și o inversiune a ordinii de zi. Până acum la ordinea de zi a ședinței următoare se puneau întotdeauna în rândul întâi votările amânate și numai apoi reformele militare. Guvernamentalii vreau acum să propună inversiunea ca la locul întâi să se pună reformele militare și numai cătră sfârșitul ședinței votările. Astfel fiecare zi ar rămâne câteva ceasuri libere pentru discuția reformelor militare.

În cercurile politice se zvonise că chiar în ședința de Sâmbătă se va face inversiunea aceasta. Și cum la chestia stabilirii ordinii de zi nu pot să ia cuvântul decât 4 oratori — inversiunea ar putea fi ușor votată. Ședința de Sâmbătă a trecut, însă, fără să se facă această propunere.

Chiar dacă s'ar pune în practică inversiunea aceasta, obstrucția tot nu ar fi înfrântă. Cel mult opoziția n'ar mai putea împiedeca discuția cu atâta ușurință cum o făcuse până acum. Ii stau însă la dispoziție atâtea mijloace pentru a amâna intrarea în ordinea de zi, încât o ședință tot n'ar consuma — să zicem așa — mai mult de un orator. Astfel, deci, chiar și inversiunea aceasta ar fi de o valoare practică foarte problematică.

Cât de puțin se apropie opoziția de aceste planuri ale guvernamentalilor o dovedește și liniștea cu cari primesc toate zvonurile aceste. Se mărginesc a declara că o astfel de inversiune e contrară regulamentului intern, fără a spune, însă, ce atitudine vor lua în fața propunerilor pozitive ce se vor face în această chestiune.

În orice caz, faptul că guvernul începe să caute mijloace pentru înfrângerea obstrucției e un semn vădit că declarațiile contelui Khuen-Héderváry care a spus că poate să aștepte și până la 1 Ianuarie 1913 — nu trebuie socotite ca serioase.

18 August.

Un ziar din Budapesta, de obicei bine informat, aduce știrea senzațională că în curind se va întâmpla o mare schimbare în discuția reformelor militare.

Ziarul acesta pretinde anume a ști că guvernul ungar a garantat Coroanei că până la 18 August, ziua natală a Maj. Sale, reformele militare vor fi votate. Apropiindu-se acest termen, guvernul a hotărât să ia măsuri serioase împotriva obstrucției, care a fost condamnată și de mai multe municipii.

Ziarul din Budapesta nu comunică, însă, amănunte în ce privește măsurile serioase ale guvernului.

„Pensionarii” guvernelor.

Conflictul dintre Justh și Perczel dă prilej presei guvernamentale să dovediască că opoziția, atacând guvernul pentru acordarea unei pensii lui Perczel, uită că și guvernul coaliției a procedat în același chip.

Un comunicat oficios constată anume că spre pildă și fostul secretar general al ministerului de comerț, Sztérényi, are pensie „din milă împărătească”, ca și Perczel. Și tot coaliția a acordat, între aceleași împrejurări, pensii naționale și altor fruntași coaliționiști, fără ca cineva să se fi indignat atunci de aceste „miluiți împărătești”.

Ultima obstrucție.

În discursul său rostit în ședința de Sâmbătă a Camerei deputaților, contele Batthyány s'a ocupat pe larg cu chestiunea votului universal, care trebuie să primeze toate celelalte chestiuni. Între altele a declarat că dacă se va introduce votul universal, *actuala obstrucție va fi cea din urmă obstrucție pornită de partidul independent. După introducerea acestui vot chiar partidul independent va propune revizuirea regulamentului intern pentru a face cu neputință ori ce obstrucție parlamentară.*

Ședința camerei.

Ședința de azi iarăș a fost o ședință de votări nominale. În discuția reformelor militare nu s'a putut intra nici azi.

La sfârșitul ședinței Lovászy Márton a interpellat pe ministrul de interne Khuen-Héderváry în chestia brutalităților săvârșite de poliție cu prilejul întrunirii de ieri pentru votul universal. Lovászy spune că poliția, fără să fi avut motive, s'a năpustit asupra mulțimii care a luat parte la o întrunire, în care s'a solicitat numai introducerea unei reforme promise și de guvern.

Contele Khuen-Héderváry, răspunzând la interpellare, ia apărarea poliției și declară că poliția nu și-a făcut decât datoria de a susține ordinea (sgomot).

Lovászy nu i-a la cunoștință răspunsul ministrului.

Contele Khuen-Héderváry, luând din nou cuvântul, declară că nici d. Iusth nu e mai sincer aderent al votului universal decât el. Roagă camera să ia la cunoștință răspunsul său.

Camera aprobă răspunsul ministrului și ședința se ridică.

Aviz abonaților.

Abonații noștri cari nu și-au înnoit încă abonamentul pe semestrul al II-lea al anului curent sunt rugați să binevoiască a-l înnoi cu să nu li-se întrerupă expediarea regulată a ziarului.

De-asemenea sunt rugați toți abonații noștri în întârziere cu plata abonamentului să grăbiască cu achitarea sumelor ce ne dătoresc, ca să nu fim siliți a întrerupe trimiterea ziarului pe adresa lor.

Abonamentul la „Tribuna” este:

pe un an	— — — —	28.— cor.
pe 1/2 an	— — — —	14.— cor.
pe 1/4 an	— — — —	7.— cor.
pe 1 lună	— — — —	2.40 cor.

In România:

pe un an	— — — —	40.— cor.
pe 1/2 an	— — — —	20.— cor.

Primul Congres Universal al Raselor.

— Programul. —

Chipul în care se desfășoară lucrările acestui congres a fost stabilit astfel: În total vor fi opt ședințe; câte două în fiecare zi. Fiecare ședință prezidată de către un președinte onorific — și fiecare ședință fiind o persoană deferită — asistat de un președinte activ — ce se schimbă de asemenea la fiecare ședință — acesta conducând desbaterile. Rapoartele comunicate congresului au fost clasificate pe grupuri și împărțite între cele 8 ședințe. Aceste rapoarte se consideră ca cetite, iar discuția se face cu referire la ele. Discuția se deschide de unul dintre raportorii ce au contribuit ceva la ședința respectivă sau de persoane care au directă legătură cu chestiunile tratate în acele raportate. În ultima ședință se vor propune și discuta spre a fi aprobate diferite rezoluțiuni.

Pe lângă acestea s'au aranjat o întrevvedere a tuturor membrilor spre a face cunoștințe între ei, cât și diferite vizite la instituții de știință în legătură cu congresul, ca muzeul chirurgic și altele, și, de sigur, nelipsitul banquet.

În legătură directă cu congresul se ține o expoziție „antropologică” organizată de un comitet special.

Deschiderea congresului.

Congresul astfel descris cu privire la scopul său și a mijloacelor de care se servește s'a deschis azi, 26 Iulie 1911, la orele 10 a. m. de Lordul Weordale care urează bunăvoință participanților, ce reprezintă cincizeci de neamuri (Englezii adesea confundă rassa cu nație), adunați în sala Universității din Londra. Numărul aderentilor, spune președintele s'a urcat la 1200, iar acela al membrilor pasivi — adică acei care au plătit numai pentru publicațiuni, fără ca să mai ia parte și la congres — ridicându-se la 700.

Explicând apoi motivele și scopul Congresului Lordul Weordale cetește, din scrisoarea adresată de dl Léon Bourgeois președintelui, următoarele rânduri: „Scopul ce-l urmărești, adică armonia între diferite rase omenești, este o condițiune esențială a oricărei sfertări serioase către micșorarea războaielor și către practica arbitrajilor. Fără a dissimula piedicile, ei căutând soluțiuni care se aplică nu numai cutărui grup omeneș, dar întregului glob locuit, îmbrățișați problema păcii în toată întregime ei.”

Rezumând ideile exprimate în introducerea ce am dat-o în traducere în corespondența trecută își exprimă toată încrederea în cei prezenți adunați pentru triumful libertății.

După aceasta urmează recitarea unui poem scris special pentru acest congres.

Apoi se face prezentarea delegaților oficiali ai statelor ce au trimis astfel de reprezentanți, și anume: Algeria, Bulgaria Statele-Unite, Turcia, Italia, China, Portugalia, Grecia, Haiti, Serbia, Spania, Persia, Monaco, și Ungaria. Toți reprezentanții se unesc prin diferite cuvinte în același gând: felicită congresul pe care îl asigură că țările ce ei reprezintă simpatizează cu mișcarea ce se inaugurează într'un sentiment nobil.

„Vorbe, vorbe și iar vorbe” a spus cineva....

După seria asta de complimente se cetește câteva telegrame dintre care aceea a Americanului Caragiale pare a fi cea mai adevărat simțită.

Ședințele.

La orele 11.30 se mântuie cu formalitățile, trecându-se la ordinea zilei. Sunt de considerat patru rapoarte: 1. Însemnătatea cuvintelor Rassa, Trib. și Națiune.

2. Rassa din punct de vedere antropologic.

3. Rassa din punct de vedere sociologic.

4. Problema egalității de rassa.

În câteva cuvinte rezumat, primul raport ne spune că oricât ar fi de însemnate caracterele

morfologice ce disting rasele ele nu stabilesc superioritatea sau inferioritatea raselor în chestiune. Ele variază cu condițiunile de hrană, adăpost, climă, etc., diferențiându-se, dar toate aceste caractere au de bună seamă o origine comună în același prototip. Așa fiind omenirea tinde către Umanitatea Universală. În acest scop autorul, Dr. Brajendranath Seal, Rectorul Colegiului Maharajah din Cooch. Behar, propune: a) Organizația unei Ligi Humanitare a Lumei; b) Răspândirea pe o scară mai mare a cunoștințelor despre Est în Vest și vice-versa; c) Publicarea unui Jurnal Internațional de civilizație comparată; d) Organizații care lupte în contra tendințelor anti-sociale și anti-umane ale situației politice moderne, ca șovinismul național (eram să zic „maghiar”...) agresiune națională, [ca în cazurile din Ungaria] și război.

Profesorul Dr. Felix von Luschan, în raportul al doilea numerotat mai sus, spune că deosebirea ce există astăzi între rase se datorește condițiunilor mediului care au cauzat avansarea unora față de altele — dar toate rasele, care se pot reduce la trei varietăți principale (Europeana, Africană, și Asiatică de Est), au aceeași origine comună. Și oricât există astăzi bariere între diferitele rase simpatia reciprocă merge crescând.

Profesorul Alfred Fonillée tratând despre punctul de vedere sociologic ajunge la aceleași concluzii pe alte căi.

În ultimul raport de considerat în această ședință secretarul congresului caută să stabilească teoria că diferențele de rase sunt numai diferențe ale caracteristicilor fizice. Numai elementul social și istoric transformă pe om într'o ființă civilizată.

Acestea fiind considerațiunile fundamentale de discutat în prima ședință se dă cuvântul D-rului Brajendranath Seal, care expunând chestia printr'o introducere frumoasă dă loc discuției ce a durat o oră, fără a se ajunge la un rezultat hotărâtor, prin faptul că timpul era mărginit și vederile foarte împărțite, supt masca științei înaintându-se afirmațiuni neștiințifice și tendentioase.

Au luat parte la discuție contributorii ale căror memorii-rapoarte le-am amintit mai sus. D-rul Luschan susținându-și teoria încheie prin recunoașterea că ce are bun omenirea provine din ambiție însă răspândirea luminei va fi pentru binele comun. D. Spiller își repetă părțile esențiale ale raportului comunicat.

Dr. Giuseppe Sergi spune — vorbind italianește — că trebuie să avem respect față de orice rassa. Este o eroare să considerăm diferențele de rassa la orice pas. Nu trebuie să vorbim atâta de rassa cât de națiuni care se deosebesc prin limbă, obiceiuri și credințe ce trebuiesc respectate. Ne dă exemple Ungaria care numai compusă dintr'o nație nu este cât și pe Rusia care pune atâtea piedeci Românilor care nu sunt liberi să-și vorbească limba! „L'atte gratti” este de a nu face astfel de deosebiri de rassa și de a nu întrebuinta violente! Nu trebuie să ucidem națiunile! Când vom fi în stare să respectăm limba, obiceiurile și credințele altor națiuni, atunci numai putem vorbi de „civilizație”.

În fața unui auditoriu care nici nu cunoștea bine limba și nici nu prea știa despre ce era vorba, cuvântarea d-rului Sergi n'a avut efectul cel-merita. Dar noi ne facem datoria de cronicari — măcar pentru ceice vor veni după noi: Cuvântul a fost spus!

Urmează apoi profesorii Oester, Hanon von Ranke ș. a. expunându-și fiecare vederile ca rezultate ale cercetărilor lor.

Ședința se încheie la orele 1 d. a.

Ședința a doua este prezidată de contele Apponyi ca prezident onorific, asistat de doamna Recves ca prezidentă activă.

În lista rapoartelor se găsește zece comunicări pentru ședința aceasta. Ele tratează despre:

1. Autonomia națională.
2. Influența condițiunilor Geografice Economice și Politice.
- 3 a. Limba ca argument de coeziune și de separațiune.
- 3 b. Religia ca influență consolidatoare sau separatoare.
4. Deosebiri în obiceiuri și morală și rezistența lor la schimbări repezi.
- 5 a. Permanența diferențelor mentale ale Raselor.
- 5 b. Nivelul intelectual al diferitelor rase și ușurințele lor respective de cultură.
6. Pozițiunea actuală a femeii.
7. Nestabilitatea tipurilor omenești.
8. Influența climatului asupra colorației pielii.
9. Efectele amestecării raselor.

Contele Apponyi deschizând ședința găsește cuvinte frumoase spre a scoate în relief însemnătatea congresului dela care crede că multe răătăciri se vor îndrepta...

Deschiderea discuțiilor se face de profesorul Margolint (Cambridge) care introduce numai două subiecte: „Pozițiunea Femeii” și „Amestecul raselor”.

În discuțiile ce au urmat vorbește D-na Annie Besant care arată ce se face în India spre a înălța situația femeii, atât prin ajutorul școlii cât și prin alte mijloace. Greutatea cea mai mare spune vorbitoarea este că „trebuie să ne mișcăm, trebuie să lucrăm, nu numai să vorbim de ochii lumii făcând paradă”.

Urmează Guvernatorul Gamaicei, care spune că amestecul raselor e așa de înaintat încât neamuri azi nu sunt decât corecturi. Acest amestec a avut un rezultat bun ameliorând și întinzând inteligența.

S'a vorbit și în chestia sufragiului femeilor, dar întrucât această chestie trebuie explicată mai cu deamănuntul — toți cei ce erau de față fiind pregătiți asupra-subiectului — cred mai nimerit să o lăsăm pentru mai târziu.

Sedința a treia a fost consacrată condițiunilor speciale de progres. În acest scop pentru această ședință avem douăsprezece rapoarte. Cel dintâu vorbește despre „Tedința către Regimul Parlamentar”. Celelalte zece rapoarte vorbind despre China, Japonia, Shintoism, Turcia, Persia, mișcarea Babai, Estul și Vestul în India, Egipt, Hoiti, Ungaria, iar al doisprezecelea tratează despre „Rolul Rusiei în apropierea mutuală a Vestului și a Estului”.

Sub președinția de onoare a unui reprezentant chinez, d. J. M. Robertson spune că obiectul special al congresului e să facă a ieși la iveală idei și observări dela acele țări care au fost guvernate până acum de alte sisteme, congresul excluzând orice presupunere cu privire la superioritatea de rassa. Estul este binevenit.

Dr. C. R. Lange (Norvegia, autorul raportului despre „Tendințe către Regim Parlamentar” spune în rezumat că pericolele trecerii către instituțiuni cu caracter reprezentativ se pot reduce la două mai de seamă: 1. Acela venind din încercările de a stabili democrația dintr'odată; 2. Acela de a crea o naționalitate dominantă într'un stat compus din mai multe neamuri. — Modul în care a vorbit d-rul Lange și sinceritatea cu cari-și expunea observațiile atât de drepte i-au atras simpatia întregului congres — mulți dintre vorbitori ce i-au urmat referindu-se la „ce a spus dr. Lange”.

Au urmat apoi un număr de reprezentanți ai țărilor din Est care au expus fiecare eforturile și rezultatele efortărilor ce ei fac, acasă.

Drul Reid, un american resident în China vorbește foarte frumos despre China iar cât privește congresul se bucură că neamurile lumii se adună în baza Umanității, dar respectând fiecare pe cei cu care vin în contact, întrucât lumea trăiește prin națiuni și acestea trăiesc în puterea trecutului prin limbă, obiceiuri, puterea morală și sufletească.

Fiți cu atențiune la firmă!

GYULAY KÁROLY

Atelier de fotografii artistice.

— — de primul rang. — —

TIMIȘOARA, Józsefváros, Hunyady u. 5.

— — (Lângă Casina »Déavidéki.«) — —

Fotografii și portrete, reproducții după fotografiile vechi și noi în mărime naturală, expuneri de obiective speciale pentru interioruri, acatice, și lucrări în aquarel și olei artistic executate. Ceice se provoacă la anunțul din »Tribuna» capătă 10% rabat. Fiți cu atențiune la firmă

doamnă care a locuit douăzeci de ani în China, care nu-i țară mai democrată decât China. Ea se respectă pe sine, și pe aproapele său. Este om. Dela răsărit a luat Apusul civilizație care a adus-o mai departe. Estul vrea pace. El i-a învățat pe cei din răsărit cum să-și organizeze forțele militare — dar că Apusul nu are să se plângă dacă răsăritul le întrebuințează se apere.

Sursele de vară din Vălenii de Munte.

Publicat în Suedia. — Cursul dlui Ciotori.

Văleni, 14 Iulie v.

Am vorbi în cele câteva lecții din anul acesta de țările din Nord, ca fiind cele mai puțin cunoscute, căci știm că lumea noastră când pleacă în călătorie, merge în Italia sau Franța, unde să câștige și avere și de unde întorcându-se a obicei să nu-i mai placă lucrurile de acasă. Nu am fi clasificați și eu în categoria aceasta. În Nordul — în Suedia — unde am petrecut cinci ani, nu găsești nimic din plăcerile călătoriei amatoriilor noștri de vilegiatură, și vorbind despre cele văzute aici, n'am intenția să țin din obiceiurile noastre de acasă, căci deosebit de ele e hotărnicia de situația geografică a acestor două popoare.

Vorbim despre spiritul public din Suedia, trebuie să înțelegem spiritul care predomină în viața unui popor; felul de organizare a societății — la sate și orașe și spiritul de care este dusă societatea. Un trecător pe aici, va fi de vedere mișcarea continuă de pe străde, munca înfrigurată a oamenilor care lucrează neîntrerupt, trăind o viață regulată. Suedezii sunt ni săraci și țara lor e tot atât de săracă, însă oamenii înțelegători cari trăiesc în ea armonioasă solidaritate sufletească, câștigată prin munca care nobilitează. E un neam de oameni înțelegători, cari cugetă și gândește mult și foarte bine seamă de sărăcie în care trăiesc sau să se scape de ea, iar prin felul lor de a trăi au format o viață cu totul deosebită de a celorlalte popoare, caracterizată de cinste, păstrare, simplitate. Pe urma acestor însușiri judecătorii lor nu prea au de lucru și temnițele sunt foarte puține. Față de străini îi caracterizează simplitatea și cinstea care nu cunoaște limită. În local ori unde poți fi primit și înțeles, dacă nu vorbești nici o limbă afară de cea de acasă.

La sate decurge aceeași viață ordonată și prețioasă același spirit de cinste, căci poporul și-a stabilit o normă după care trăiește: să nu jignească pe nimeni. Așa de pildă — din cauza poziției geografice — aici casele sunt împrăștiate pe coastele munților și serviciul poștal întârzie mai mult decât în țara noastră. Factorul Dumineca se duce din marginea satului și depune toate lucrurile pe o masă făcută anume, unde vin apoi și ei să și-și ia și nu se întâmplă, o singură dată ca cineva să ducă vre-o scrisoare străină. În casnică sunt foarte cumpătați, luxul aici este cunoscut, și nici trăsuri de plimbare cari și șosea tipurile strălucitoare de lene și în care societății nu se găsește. Pentru educația tineretului se dezvoltă o activitate foarte bogată și micile odrașle sunt obișnuite de acasă și simplitate și modestie. Femeile au ținut acum un congres pentru a primi unele soluții și la ieșirea traiului și simplificarea vieții — care le pare prea scumpă — și realitate e mai ieftină ca a noastră. Sunt în școlile de gospodărie cari au altă organizație decât cele dela noi și sunt anexate școlilor de fete cari trebuiesc cercetate de toate domeniile și unde acestea prind dragoste și milă de sărăcie.

Pentru un străin e isbitor contrastul dintre eleganța și frumusețea școlilor primare — cărora li-se dă o deosebită atenție — și simplitatea universităților. Cercetând mai de aproape putem însă vedea că tactica aceasta e foarte dreaptă, deoarece la școlile primare trebuie adunată toată tinerimea dornică de carte, și pentru ai atrage li-se dau toate înlesnirile posibile, pe când la universități se mărginesc numai foarte puțini să vină, și aceștia sunt cei cari vreau să se specializeze. În școlile secundare se predă foarte puțină pictură, franțuzească aproape de loc, dar se administrează în schimb toate cunoștințele vieții practice. Englezească se vorbește și aici mult — în urma legăturilor de negoț cu insulele britanice.

Au un trecut cultural din cele mai de seamă. În Upsala, oraș cu 7000 de locuitori e o universitate de prin anii 1492. Orașul cu tradiții, cu zeci și stejarul lui Walhata a dispărut, iar pe ruinele lui s'a ridicat un oraș de cultură modernă, cu instituții și școli cari toate propagă dragostea și pietatea pentru trecut. Se păstrează încă și azi grădina botanicului Linné, iar Muzeul Nordului e o adevărată comoară care ascunde urmele rămase din trecutul poporului. Trofeele războaielor de pe vremea lui Gustav Adolf, lupta religioasă internă își au mărturia alături de tot ce se referă la trecutul poporului scandinav.

Au oameni mari, fruntași ai culturii universale — chiar cel mai mare pictor al vremii e suedez, dar le place să trăiască retraiși și fără șgomot, încunjurați de grijile și nevoile lor; nu le place reclama dintr'o modestie înăscută.

Ar fi bine ca tineret cât mai mult să-și facă școala în Suedia, căci întorși de aici ar avea mai mult respect pentru ei înșiși și mai multă dreptă înțelegere pentru trecutul lor. Ar aduce poate și-o învățătură că se poate trăi cinstit și'n altă parte, dar numai prin muncă cumpănită.

Un profesor ardelean: d. A. Bârseanu.

Scoatem din „Neamul Românesc” următorul articol frumos și adevărat asupra distinsului nostru fruntaș Andrei Bârseanu:

Acum câteva zile a plecat din Brașov unul din profesorii cei mai iubiți, din cărturării cei mai adevărați, un om care prin talentul său discret, prin blândețea purtărilor sale, prin stricta îndeplinire a tuturor datorțiilor sale și, nu mai puțin, prin dovezile repetate că nu pune nimic mai presus de interesele școlii, culturii, nației, cărora li-a făcut danii însemnate din puținul său avut, era o podoabă, o mândrie a Românilor din acel bătrîn oraș al amintirilor și străduințelor noastre. Membru al Academiei Române, d. Andrei Bârseanu răsfingea această înaltă distincție literară asupra mediului cultural românesc din locul unde și-a cheltuit în muncă tinerete și anii bărbăției.

La Sibiu, în altă chemare, — ca viitor președinte al „Asociației transilvane”, — în altă lume, mai vioaie, mai nervoasă, mai agitată de pasiuni, ce e dreptul de o altă ordine, superioară celor pe cari le-a trezit odată dulcele budget al Sfântului Nicolae făcătorul de minuni, d. Bârseanu va întâmpina, de sigur — și o știe — alte greutăți, și de sigur le va birui prin aceleași însușiri care l-au făcut, în orașul cel mai frământat de uri personale, să nu aibă nici un dușman fără să fi făcut nici o concesie, — însușiri care sunt lucrul continuu, voie bună față de ori cine, delicată ascundere a jignirilor, exemplul zilnic al unui liniștit și armonios caracter.

Aceste însușiri nu samănă cu acelea care au dat unuia mai vestit, lui Gheorghe Bariț, și el odată dascăl brașovean, calitatea sa reprezentativă. Pe vremea lui Bariț era de nevoie lupta cu condeii în mână o viață întreagă, multilateralitatea ocupațiilor, strânsa legătură între cultură și politică. A venit însă vremea când nimic nu se mai putea câștiga decât în domeniul cultural și ordinea morală. Cine a făcut ca Andrei Bârseanu, închizându-și viața între asemenea preocupări, n'a desertat dela datoria lui.

Și mai departe el va fi cum epoca sa a cerut. Acum se ridică însă un tineret care trebuie să se inspire dela acest model de viață curată și frumoasă, dar care e îndreptat de alte nevoi pe alte drumuri. Iarși vin ceasuri mari și se aud trîmbițe de războiu. Vor fi mari încăierări, și pierderi, și dureri. Dar logica lucrurilor, pe care cei nevinovați la suflet o numesc Sfânta Dreptate, va face să biruim.

Urăm lui Andrei Bârseanu să vadă acest ceas, din adăpostul său de bătrîneță. Să nu-i pară rău că n'a fost între arme, nici chiar la început: acel care dă o conștiință morală ostașilor are în biruință o parte cât și a generalilor celor mai îndrăzneți **N. Iorga.**

Internatul Vancean de fetițe în Blaj.

— Publicare de concurs. —

Până în ziua de 15 August n. a. e. se publică concurs pentru tinerimea în Internatul Vancean de fetițe din Blaj. Condițiile sunt:

1. Pentru o elevă sunt a se plăti pe un an școlastic 360 cor. solvibile în două ori cel mult patru rate egale anticipative. Elevele, cari vor învăța limba franceză ori muzica instrumentală, vor solvi separat unele taxe moderate. Separat are să se plătească și didactul de 22 cor. 60 fil. pentru cele din clasele civile.

2. Fiindcă elevele vor avea să poarte vestimente uniforme, se vor solvi pentru acestea câte 30—40 cor. după vrsta fieștecăreia. Uniforma aceasta constă din două șurte cu mâneci, două pălării, — una de iarnă și alta de vară, — și din o toaletă.

3. La intrarea în Internat fieștecare elevă are să fie provăzută cu: 4 toalete simple, câteva șurte, jachetă de iarnă și primăvară, 1 năframă mare, 1 năframă mică și 3 de cap, 6 camisoane, 6 pantaloni, 6 fuste, 6 serviete, 18 batiste, 8 părechi de ciorapi, 2 părechi de păpuși, 1 păreche de pantofi, 1 perie de dinți, 1 perie de cap, 2 perii de încălțăminte, 1 plapomă, 1 saltea de paie, 2 pepeni, 1 țol de lână, 2 perini, 4 fețe de pat, 4 fețe de perină, 2 cuverte de pat din giolgiu alb, 1 lighian de spălat, 6 ștergere, 4 ștergătoare de lighian, 1 ținătoare de săpun, 1 pahar, 1 ulcea de tinichea și tacâm (lingură, furculiță, cuțit și linguriță). Pentru suma solvită fieștecare elevă va primi:

1. Instrucție în studiile preserise pe clasele I—IV elementare și I—IV civile, educație religioasă-morală și deprinderi în conversație maghiară și germană.

2. Locuință în etajul institutului în sale mari, sănătoase și luminoase, provăzute cu mobilierul de lipsă.

3. Vipt întreg și anume: a) la dejun cafea cu lapte, b) la amiază 3 plese, c) la cină 1—2 plese. Pachete de ale mîncării se permite elevelor să primească numai la sărbătorile Nașterii Domnului și ale Paștilor.

4. Spălat, luminat și încălzit. În fieștecare lună elevele vor lua câte o baie.

5. Instrucție practică în cele economice, întru cât instrucția de sub 1 lasă răgaz.

La cererile pentru primire au să se alătore: extras de botez, testimoniu de pe clasa absolvată, atestat medical despre sănătatea elevei, atestat de vaccinare și revaccinare.

Rugărilor pentru primire au să se înainteze Preaveneratului Consistor mitropolitan din Blaj, alăturându-se la fieștecare o marcă de 45 fileri pentru spedarea francată a rezoluției. Dela rugărea pentru primire nu sunt dispensate nici elevele, cari au mai fost în internat.

Blaj, 1 Iulie 1911.

Direcțiunea Internatului Vancean de fetițe.

Dr. Balázs Emil

pentru consultațiuni medicale,

ȘOARA, Városház-utca 14.

Operează și vindecă boli de piele și sexuale cu razele Röntgen. Operarea polipilor și a altor formațiuni cu aceleași raze. Electroliză Metode electrice de vindecare. Massage electrice. Vindecarea bolilor de beșică prin electricitate.

Consultațiuni pentru operare și boli de piele dela 8—9 ore a. m. și dela 2—5 p. m.

Pentru boli cronice separat (Curarisire specifică), consultațiunii dela 10—12 ore a. m. Consultațiunile le execută Dr. Kálmán Róth.

Celor din provincie, cărora se recere îngrijire mai îndelungată, le stă la dispoziție camere confortate anume

Gronică externă.

Agravarea conflictului marocan. Din Londra se anunță: Presa engleză anunță cu litere mari vizibile că primul ministru a adresat Germaniei o declarație serioasă, sau — cum spun unele ziare — un sfat.

Cu toate acestea se poate deduce din articolele în chestia marocană, că ziarele sunt mulțumite că primul ministru nu a spus ceva mai rău.

Numai puține ziare au curajul de a declara că discursul lordului Asquit a contribuit prea puțin la clarificarea situației și că puținul ce l-a spus nu e merit să îndreptățească tonul provocator pe care îl are o parte a presei londoneze față de Germania.

Se ignorează că primul ministru a dezavuat declarațiile ministrului Lloyd George.

Asquit a spus: „Conversații au loc între Germania și Franța. Noi nu luăm parte la aceste conversații pentru că obiectul lor nu atinge interesele britanice”.

Cum se potrivește aceste cuvinte cu amenințarea ministrului Lloyd George: „Să nu se creadă că Anglia va tolera să fie exclusă din aceste conversații”?

În interesul păcii, Germania a căutat să nu dea nici o importanță acestei amenințări, dar presa engleză a fost aceea care i-a susținut seriozitatea.

Un glas de admonestare în contra amenințării ministrului Lloyd George a pornit ieri și din partea membrului partidului Muncei, Mackdonald.

În „Daily Nems” discursul lordului Asquit e judecat cu seriozitate. Ziarul spune:

Discursul e binevenit, întru cât înseamnă o clarificare a orizontului politic. El spune precis:

„Dar cum se face că aceste conversații la care nu luăm parte, trebuie să ne intereseze totuși. Este oare în Maroc sau în Congo francez, la Agadir sau la Libreville, ceva care să atingă interesele noastre, chiar dacă Franța nu are nimic de zis în contra stabilirii Germaniei acolo?”

Răspunsul primului ministru este: „Numai în Maroc, pentru că chestia marocană este legată de greutate. În afară de Maroc însă, în vre-o altă parte a Africii de vest, nu ne vom gândi la un amestec, cât timp cei interesați direct se declară mulțumiți”.

Cu alte cuvinte Franța vrea să cedeze o parte a Congoului, nu avem nimic contra, dacă Franței îi este indiferent noi suntem mulțumiți.

Răscoala din Albania. Camera Comunelor — Sir E. Grey a declarat că revoluțiunea albaneză este o afacere internă a Turciei, însă ea interesează și pe celelalte națiuni, mai ales puterile vecine. Anglia nu poate ea cea dintâi să facă demersuri în vederea circumscrierii terenului turburărilor, ci numai să sprijine atari demersuri ale celorlalte puteri. Noi deplângem excesele întâmplare în Albania pentru că suntem amici sinceri ai noului regim. Guvernul din Constantinopol știe că sprijinul ulterior al opiniei publice depinde de faptul de va putea să stabilească ordinea în împărăție și să împlinească speranțele ce s'au pus în noul regim. Noi dorim stabilitatea acestui regim și întărirea autorității lui. (Apl). Nu ne putem gândi măcar să facem în Macedonia o intervențiune ca sub vechiul regim. Sunt convinși că puterile nu doresc acum să fie târâte într-o intervențiune față de Turcia. O asemenea intervențiune ar însemna distrugerea noului regim și schimbarea desăvârșită a politicii lui.

Continuând Sir E. Grey regretă desfășurarea lucrurilor în Turcia. Acest regret este împărtășit de câtră toți aceia cari nu urmăresc nici un scop politic în Turcia și care nu au nici o altă dorință decât de a vedea guvernul turc încoronat de succes, deoarece aceia simt că speranțele pentru viitorul Turciei depind de capacitatea de a suporta tot ceea ce s'a produs sub fostul regim.

Cu privire la situațiunea din Persia, a zis Sir Grey, noi nu putem interveni nici chiar în Persia de Nord, nici nu putem împinge pe guvernul rus la o intervenire.

Lupta a început în Persia. Pentru moment nu putem decât să urmărim cursul evenimentelor. Dar dacă urmările acestei lupte ar deveni mai neliniștitoare, vom avea poate a lua măsuri pentru a apăra viața și bunurile în locurile situate în sfera noastră de influință.

Salonic. — Comitetul revoluționar grec organizează o răscoală generală în Epir.

Mișcarea este condusă de 8 șefi de bandă, cari distribuie arme printre populație și vrea să arunce în aer căzărnicile și clădirile publice.

Convocări.

Prin aceasta să convoacă adunarea de cerc ordinară a despărțământului Cluj al „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român” pe 6 August st. n. 1911 la ora 4 p. m. în comuna Pata în localitatea școalei române gr. c. de acolo, cu următoarea ordine de zi:

1. Deschiderea adunării prin vice-președinte.
2. Raportul comitetului și al cassarului.
3. Alegerea unei comisii de trei pentru verificarea procesului verbal, pentru censurarea raportului și a rațiociniului și pentru candidare.
4. Raportul comisiei de sub p. 3.
5. Alegerea președintelui — director al despărțământului — și întregirea comitetului la locurile vacante.
6. Prelegeri populare anunțate la presidiu cu 3 zile înaintea adunării.
7. Alegerea alor 2 delegați pentru adunarea generală jubilară a „Asociațiunii”.
8. Fixarea locului adunării viitoare de cerc.
9. Propuneri.
10. Închiderea adunării.

Cluj, 28 Iulie n. 1911.

Dr. Baziliu Basiota, vico-președinte.

Dr. Valentin Poruțiu, secretar.

Filiala Reghinului a „Societății pentru crearea unui fond de teatru național român” își va ține

adunarea ordinară

în comuna Jabenița la 13 August a. c. n. în școala confesională gr.-or. la orele 4 p. m.

La această adunare sunt invitați membrii societății precum și toți sprijinitorii culturii române.

Program:

1. Deschiderea adunării prin președintele filialei.
2. Raportul comitetului și a cassarului.
3. Alegerea unei comisii pentru înscrierea membrilor noi și încassarea taxelor.
4. Eventuale propuneri făcute conform statutelor.
5. Seara la 8 oare reprezentația teatrală în pavilionul de vară a băilor din loc.

Cu această ocaziune se vor preda:

- a) „Ruga dela Chisătau” comedie populară într'un act cu cântece și joc de Iosif Vulcan.
- b) „Țiganul cătană” comedie populară într'un act de E. Suci.
- c) Să vor cânta deosebite cântece populare de domnii Traian Vețan, Dumitru Cofar și Vasile Marele.

Prețul de intrare: Locul de șezut 2 cor., de stat 1 cor. de persoană.

Reghin la 27 Iulie 1911 n.

Sabin Popescu
secretar.

Iosif Popescu m. p.
președinte.

INFORMAȚII.

A R A D, 31 Iulie n. 1911.

— **Buletin meteorologic.** Institutul meteorologic anunță e neînsemnată scădere a temperaturii, cu ploii sporadice.

În Budapesta temperatura la amiază a fost de 22.6°; în Arad de 30° Celsius.

În Arad Sâmbătă seara o ploaie de vre-o 2 minute a adus pe câteva clipe răcoare. Norii s'au risipit însă în curind și căldura continuă a fi de goritoare.

— **Pentru inundații din Moldova** am primit dela Sabariensis suma de 5 cor. Tot dela Sabariensis am primit suma de 5 cor. pentru bustul lui Eminescu.

— **Inimi nobile.** Dela d. Iuliu Crișan din Beiuș am primit suma de 10 cor. pentru dna văducă Alexandrina Mateiu din Graz. Suma aceasta e rezultatul unei colecte făcute într'un cerc intim de prieteni.

— **Inscrierile la universitatea din Budapesta** pentru semestrul I 1911/12, vor începe la 1 Septembrie și vor ține până la 15 Septembrie. Până la 14 Octombrie se mai pot face înscrieri prin poșta adresate rectorului universității.

— **Pentru inundații din Moldova.** Din Cămin mănăști se anunță; că astăzi, d. C. C. Dissescu se ținut o conferință în sala hotelului băilor, despre „Secretul apelor minerale”. Produsul acestei conferințe este destinat ajutorării inundaților din Moldova.

— **Monument domnitorului Cuza la Ploiești.** Citim în ziarele din România, că s'a constituit un comitet de plocești, fără deosebire de partide politice, în frunte cu d. Dr. C. Vasiliu, pentru ridicarea unui monument marelui domn român Alexandru I Cuza.

— **Asociațiunea la Ciunga și Spălnaca.** Către în „Unirea” un raport mai lung despre conferințele ce s'au început în despărțământul Uioarei Asociațiunii. Deocamdată s'a ținut la Ciunga și Spălnaca. Se făgăduiesc și altele. Au vorbit părintele protopop al Uioarei, Emil Pop, d. Ștefan Roșianu prof. de teologie, adv. Dr. Iul. Rariu și tânărul scriitor, absolvent al teologiei Blaj, d. Alexandru Lupeanu.

— **Jean de Mitty.** Zilele trecute a murit în Paris un ziarist francez de seamă cunoscut sub numele: Jean de Mitty. Acesta era însă numai pseudonim, căci răposatul a fost un fiu de boier român și se chema după numele lui adevărat Mircea Barbu Ralea Goflineanu. Jean de Mitty a fost un apreciat ziarist parisian. În vremea din urmă făcea parte din redacția ziarului „Le Paris”. Moare în etate de 48 ani.

— **Scandal în biserică.** Dumineca trecută a petrecut în biserică Luisa din Chalottenburg un mare scandal. Biserica aparține unei comunități civile protestante, iar oficiul religios îl îndepărtează pasteurul Kvaatz. Cum sunt multe căzărnicii în apropiere, comandantul s'a învoit cu titlul bisericii, ca să lase și pe soldați să vină să-și facă rugăciunile. În fiecare Duminecă biserica e zitată de numeroși soldați cari vin însoțiți de ofițeri lor.

Dumineca trecută a ținut o predică pasteurul Kvaatz, care întors dintr'un lung concediu a ținut să se rostesească asupra cazului pastorului Jatho, osândit pentru vederile sale prea liberale în chestiile bisericesti.

La un moment dat, când pasteurul vorbea despre cuvântul Domnului, ofițerii s'au ridicat tentativ dela locurile lor și au făcut semn soldaților să părăsească și ei biserica. Faptul a produs senzație, dar toți civilii au rămas la locul lor, fără de trei femei, cari au urmat pe militari.

Ceea ce a scandalizat pe militari, e faptul

NETUSIL VINCE CAȘOVIA-KASSA Fő-utca 8

înainte: KAROL ELISCHER

export de cârnauri afumate, cârnățării și salam. Serviciu prompt. — Cataloage trimitem gratuit și franco

ul Kvaatz vorbind despre „cuvântul Domnului”, a zis: „Ce e cuvântul Domnului?” Unii că Biblia, care reproduce exact cuvântul ezeirii. Aceasta e concepție veche, noi creștinii în Biblie e cuvântul Domnului numai cât oamenii, cari au scris-o au avut în surlor inspirația divină. Fiind dar scrisă de oabiblia e o operă omenească.

Dr. Gheorghe I. Stoian, medic cercual în a repauzat la 28 Iulie n., în vrîstă de 33

Nuțu Leucuția, student comercialist a reț în Șimand la 29 Iulie n., în vrîstă de 21

dihnească în pace!

Bandă de hoți la Botoșani. Din Botoșani unț: Autoritățile civile din localitate, a pentru prinderea feroasei bande de tâlhari făcut numeroase victime în județul nostru, cursul regimentului local de cavalerie, care mes două escadroane în urmărirea hoților.

ineri noaptea patru soldați, sub comanda maior Ghigort, mergând în recunoaștere cu căruțe spre comuna Vlădeni, au fost somați pteptul pădurei dela Baisa să oprească căruța.

major Ghigort neștiind că în pădure se aflau și mai mulți jandarmi rurali, cari au făcut ia, drept răspuns a tras mai multe focuri de er în acea direcție, rănind grav în abdomen regimentul rural Gheorghe Lazăr. Căruța în se aflau apoi soldații a dispărut apoi în

ilalți jandarmi postati în apropiere, auzind tătura, au venit în ajutorul nenorocitului ghe Lazăr, o victimă a datoriei, transportat în stare gravă la spitalul Sf. Spiridon localitate.

medicii nu prea au speranțe că numitul serva scăpa cu viață dat fiind temeri că glonteles și ficatul, ivindu-se astfel complicațiuni

ână acuma nu s'a putut da de urma hoților, continuă să jefuiască ținuturile lipsite de militară. Astăzi au sosit numeroși agenți ai anței capitalei din localitate pentru a se pune asii în urmărirea bandiților.

Mulțămîntă publică. În numele bisericii gr. m. din Somosheș exprim mulțămîntă dsoarei ia Selegian din Șepreus, pentru urătoarele luni:

Periniță de catifea, lucru de mână, pentru unchiat.

Două măsurite pe prestol, una dantelă, una și țesătură frumoasă. — Toate în preț de r. *Somosheș*, la 29 Iulie 1911. *Simeon*, preot ort. rom.

Logodnă. Virgil Lugojan din Șomoshez odit cu Elena Boitin din Nădlac.

Sonde în flacări. Din Ploiești se anunță: noaptea sondele productive 17 și 18 proea dlui D. Sfetcu din comuna Băicoi, foc, au ars cu desăvârșire. Focul comunice la sonda Nr. 14, proprietatea dlui Jean i la casa locuitorului S. Soare, distrugându desăvârșire.

ă în prezent nu s'a putut stabili cauza inlui. Victime de persoane nu sunt. Parcherdonat o anchetă.

Procesul Holtzer. Fostul negustor Holtzer din Arad, acuzat că a falsificat mai multe a fost tras Sâmbătă la răspundere de tridin Arad. Procesul s'a terminat Sâmbătă lamnarea lui Holtzer Mihály la 2¹/₂ ani ță.

său, Holtzer Iozsef, acuzat că ar fi știut manoperele tatălui său, a fost achitat în dovezi.

Îngereea focului din Moreni. Sunt aproapezece zile, de când a izbucnit groazniindu la sonda Nr. 7, proprietatea socie-stra" din Moreni. Această sondă, devemoasă prin marea bogăție de țitei, — ilnic sute de vagoane — a ars necontentit rest interval.

comunicările mai noi, au fost zile în ubele au trecut peste suma de o sută mii astfel că astăzi, pagubele sunt evaluate de peste un milion de lei.

atâta timp îndelungat de continuarea eri s'a comunicat, că incendiul a fost po-

— **Lupte sângeroase în Portugalia**. Din Lisabona se telegrafiază: O luptă sângeroasă a avut loc la Lobrigo, lângă Ragoa, între regaliști și republicani. Lupta s'a dat în jurul cadavrului șefului republican Costa, care fusese injunghiat dela spate. Plânsetele și țipetele femilor și copiilor adunați în jurul combatanților contribuira la majorarea paniceii. Trupele chemate în ajutor numai cu greu au putut restabili orinea. Sunt 4 morți și 44 răniți, între cari 14 mai grav.

Poliția a arestat 100 persoane.

— **Isac modernul**. În numărul de Duminecă al ziarului unguresc „Világ”, un suspect „corespondent special din Cluj” cearecă să ne injure pe o temă foarte simpatcă nouă. Cică noi l-am nedretătit pe „tinărul scriitor modern” Emil Isac din Cluj, care se prezintă între noi Români, aici în „răsăritul făr' de soare” întocmai ca Ady Endre, scriitorul ciudat al Ungurilor. Dar nu numai atât. Cică noi l'am fi tratat pe simpaticul cântăret al absintului și cu niște epitete foarte urite, ca de pildă „porc literar”. Ei bine, chestia cu nedreptățirea mai suferă o leacă de discuție, dacă suferă, dar cea a „porcului literar”, de loc. D. „corespondent special din Cluj” scrie un neadevăr afirmând astfel de lucruri și noi trebuie să-l tragem binișor de urechiuse dacă se poartă așa. Noi nu-l dușmănim pe Emil Isac, ci dimpotrivă, avem față de el niște atitudini mai mult glumete, cari ne produc nouă și cititorilor noștri destul haz. De unde până unde: „porc literar”?

Dar mai interesant este „corespondentul special”, în care noi tare-l bănuim pe însuși bardul nostru, când scrie că „Tribuna” reprezintă retrogradismul (asta n'o mai știam!) în viața noastră publică, iar „Românul”... (a-ți auzit?) „Românul” este oglinda modernismului, a politiceii progresiste și a literaturii românești moderniste. Ei, vedeți, ce belea a căzut pe capul nostru?! Suntem retrograzi. Dar ce retrograzi?! Suntem „naționalisti români șovini și ultraiști”. Pe când „Românul”, vedeți, „Românul” e modern lucru mare. Dacă așa stăm, atunci e bine. Nu dorim reclama unor colaboratori atât de talentați și moderni. Nu-i așa dle Goldiș?!

x Noutăți de ridicul, geante de mâni, cofere, articole de sport, rachete pentru tenis, bile și nețua, fotbal, mingii, bastoane, parfumeri, apă de Coloniri apă de păr, praf de dinți, săpun, perii, pieaptene și articole de modă se află cu prețuri moderate la **Hegedüs Gyula**, Arad Andrassy-tér 15.

x Anton Petroff, succesorul Ioan Wonka. Timișoara-Cetate, str. Szilágyi 13. Atragem atenția On. public cititor asupra inseratului firmei de mai sus din numărul nostru — care desface cele mai bune pianе, ale diferitelor fabrici streine, renumite. Recomandăm această firmă ca demnă de încredere.

Dr. VICTOR GRAUR.

Medlo universal, medic școlar calificat, profesor de igienă.

Institut de dantistică.

Arad, Andrassy-tér Nr. 22. — Etajul I în fața palatului administrativ (comitatului)

Mișcare culturală și socială.

— Petreceri, concertе. —

6 August n.

Firitul de sus: Intelectualii români din Firitul de sus și jur invită la producțiunea teatrală împreună cu dans, ce o va aranja cu prilejul adunării generale a despărțământului Turda al Asociațiunei la 6 August e. n. în localul școalei române din Firitul de sus. Inceputul la 8 ore seara Prețul de intrare: de persoană 1 cor., de familie până la 4 membri 3 cor., dela 4 membri în sus de fiecare membru 1 cor. Viptualele sunt concretizate stimatelor familii. Venitul curat e destinat fondului bisericeii ce se va edifica.

ECONOMIE.

Sistemele de arendare aplicate pe moșiile Academiei.

— *Studiu economic de Dr. D. Busuiocescu.* —

O lucrare de preț, care pune în evidență sistemele de arendare aplicate pe moșiile Academiei, aruncă o lumină asupra celei mai ardente chestii

a țării românești, asupra chestiei agrare, explică în mare măsură și cauzele răscoalei din 1907. Ca o ilustrare spicuim câteva date din lucrare.

Până la 1906 Academia română își arendează cele 12 moșii în extensiune de 13.180 Hec. singuraticilor arendași, cari urmărind numai interesele lor personale secătuiau pământul și exploatau fără milă pe țărani învoiați pe moșii. Deși arendarea moșiilor avea loc prin licitație publică și prin urmare pe lângă cel mai înalt preț posibil, totuși arendașii subarendau țărănilor pe lângă un beneficiu de 41.18% până la 262.50%. În anul 1906 calculându-se venitul curat posibil de pe moșiile „Otetelișu” și „Moara Grecilor”, s'a constatat că prețul de arendare oferit de arendași întrecea suma veniturii curat cu 7.50%—13% și 50% până la 62%.

Cum era posibilă o subarendare țărănilor pe lângă un câștig de 41.18%—262.50%, decât pe lângă cea mai condamnabilă exploatare a brațelor muncitoare?

Aceste triste constatări a îndemnat Academia să impună anumite obligațiuni arendașilor față de țărani. Sistemul acesta de arendare e însă foarte greu de aplicat, e mai mult de tranziție.

Al treilea sistem de arendar pentru care militează cartea dlui Dr. Busuiocescu, e arendarea directă la țărani, în loturi și bani. Mai înainte țărani învoiați plăteau chiria pământului arendat în bani, în dijmă și muncă. Arendașii socoteau prețul muncii sub prețul târgului, și în felul acesta storceau pe țărani învoiați. Se adaugă faptul că țărani neavând pământ, erau siliți să primească condițiile cele mai grele. Li-se împărțea pământ de calitate inferioară, terenurile bune păstrate fiind pentru arendași, li-se măsură rău pământul. li-se făceau nedreptăți la dijmuit și câte alte neajunsuri.

Prin sistemul de arendare direct s'a pus capăt multor nedreptăți. Prețurile de arendare plătite de țărani arendașilor pentru acelaș fel de teren erau cu 4%—52.94% mai ridicate pentru terenurile de cultură și cu 9.09%—23.57% mai ridicate pentru terenurile de fânate, decât prețurile plătite Academiei.

Academia română, cu toate că prin întreținerea unui personal mai mare de administrație și-a urcat speșele, totuși a realizat cu sistemul acesta un venit curat cu 18.99% superior celui din perioada de arendare la o singură persoană.

Țărani au ajuns într'un număr mare la pământ, și prin planurile de agricultură impuse de Academie li-se face educația pentru o cultură rațională a pământului. Academia nu permite ca în doi ani succesivi să se samene acelaș fel de sămănături, îi constrînge la rotațiunea culturilor, la cultivarea zarzavaturilor și fânateelor, cu toată rezistența țărănilor la început, sistemul acesta a dat rezultate admirabile, și țărani au înțeles în urmă, binefacerile acestui sistem.

În răstimp de trei ani numărul vitelor și al instrumentelor agricole a crescut pe moșia Roșiori, cu un procent de 51.79% pentru vaci, 325% pentru boi, iar pentru instrumentele agricole dela 106.06% până la 560%.

D. Dr. Busuiocescu insistă cu căldură pentru acceptarea acestui sistem de arendare la toate moșiile mari din România. În felul acesta ar reuși să se ridice țărănimea din starea de iobăgie economică în care a zăcut până acum și s'ar delătura arendașitul, aceasta întinsă plagă a țării Românești. Din 3,977.190 h. întindere cultivabilă a moșiilor mai mari de 80 h. numai 41.32% sunt căutate în regie, iar restul de 58.68% sunt arendate, și încă în mare parte la străini. Dintre 1,200.000 capi de familie, cari trăiesc din agricultură, 280.000 capi de familie nu au pământ de loc, 875.000 nu au pământ îndestulător pentru existență și numai restul 45.000 capi de familie, adică 6% dintre muncitorii de pământ, cât e absolut necesar pentru existență. Această inegală situație și dependență economică, a făcut posibilă exploatarea țărănimii din partea arendașilor și a avut de urmare răscoalele din 1907.

Din faptul acesta izvoarește importanța cărții dlui Dr. Busuiocescu, care militează pentru sistemul de arendare directă a pământului la țărani, și indică calea, pe care s'ar putea deslega chestia agrară în România.

„Revista Economică”.

A. Esca.

Instrucțiuni pentru prevenirea și combaterea tortelului (cuscutei).

Tortelul este o buruiană rea, care atacă și la noi ca și aiurea, în special lucerna și trifoiul. Se înmulțește foarte repede și înțeștează cu firele lui lucerna împrejurul căreia se răsucesc, sugându-și hrana după cum vâscul trăiește, sugând mîșga arborilor de pădure. Vetrele de torte sunt de culoare galbenă deschisă; firele lui se aseamănă cu firele de borangic gros, ceeace a făcut să i-se zică „mătăsică”. Se mai numește în unele locuri „iarba broaștei”, „râia lucernei” sau „gălbază”. Pe locurile cari au deja tortel, semănătura de lucernă este atacată îndată ce răsare și nu întârzie să o distrugă.

Mijloacele de a ne apăra sunt următoarele:

a) Să nu sămănăm lucerna pe locuri ce în ultimii 3 ani au fost ocupate cu lucernă bolnavă de tortel. Expirând acești 3 ani și înainte de a sămăna, locul ogorât și adânc lucrat.

b) Să avem o sămăntă cât se poate de curată, garantată ca fiind lipsită de tortel.

c) Trebuie cu totul înlăturată sămănta recoltată din lucernele bolnave de tortel.

În cazul când avem lucerniere sau trifoiși infectate de tortel, trebuie să luăm măsuri pentru a-l distruge. Distrugerea se face în modul următor:

a) Se topește în 100 litri apă 5 kg. de piatră vînată (Sulfat de cupru) sau 10 kg. calaican (sulfat de fer).

b) Cu o stropitoare de vie, sau cu o stropitoare comună de grădină, avînd ciurul cu găurele mici și dese, se stropesc de două ori, a interval de trei zile vetrele de lucernă necosite (nu trebuie cosit).

Zeama de mai sus, arde lucerna împreună cu tortelul, care se usucă până la adînceimea rădăcinilor.

c) Uscătura se cosește și i-se dă foc.

Costul unui asemenea tratament este neînsemnat, ajungînd 100 de litri de zeamă pentru un teritoriu de 1000—2000 metri pătrați.

Ar fi de dorit ca distrugerea să nu se facă numai de un singur proprietar de trifoiși, ci în același timp de mai mulți proprietari învecinați, dat fiind că sămănta de tortel se răspîndește cu ajutorul vîntului etc. de la un loc molipsit la locurile curățite deja, așa încît numai o distrugere generală și radicală va putea asigura prosperarea acestei culturi, indispensabile în gospodăria proprietarilor și țăranilor noștri.

I. Delin.

Stipendii pentru tinerii meseriași și comercianți. Camera comercială și industrială din Brașov, ne vestește, că împarte 3 stipendii pentru

industriași (meseriași) tineri și 1 pentru un comerciant tînăr, în suma de câte 500 cor.

La stipendiile acestea pot concura meseriași, resp. comercianți tineri, cari au locuință stabilă și sunt născuți în cercul camerei, care cuprinde comitatele Sibiiu, Brașov, Făgăraș și Târnava-mare.

Stipendiile pentru meseriași se dau la astfel de tineri silitori, cari voiesc să-și lărgească cunoștințele de specialitate, câștigate până acum, prin cercetarea unei școale de specialitate pentru industrie.

În rugare să se pună numele, locuința, starea familiară, apoi ramul ales de el și planul amănunțit asupra căii pe care crede a se putea perfecționa (desăvârși). Mai departe trebuie să dovedească concurenții cunoștințele de limbă și să adaugă la rugare atestatul de botez, atestat școlar și cel doveditor al ocupațiunii lor de până aci, cum și testimoniu de moralitate dela comuna politică competentă.

Concurenții, cari doresc să cerceteze academia comercială sau școala comercială superioară, au să arete etatea (vârsta), starea familiei lor, apoi planul cum cred să-și valorizeze mai tîrziu cunoștințele câștigate în interesul comerțului indigen; asemenea sunt a se produce atestate despre studiile absolvate și despre cunoștințele de limbă.

Rugările tuturor petenților trebuie timbrate pentru fiecare coală cu timbru ungar de câte 1 cor. și sunt a se înainta camerei cel mult până în 15 August n. c.

Industriașii (meseriașii) provăzuți cu stipendii trebuie să se oblige în scris, că mai tîrziu se vor așeza în patrie, iar comerciantul că mai tîrziu se va pune în serviciul comerțului din patrie, fără privire, că ocupă post în străinătate sau în patrie; neîmplinind îndatorirea aceasta cei împărțșiți cu stipendii vor trebui să restituie stipendiile primite.

È interesul nostru național ca la aceste stipendii să reflecteze cât mai mulți din tinerii noștri meseriași și comercianți.

Sibiiu, 23 Iulie 1911.

Comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiiu”.

Vic. Tordășianu,
prez.

Stefan Duca,
notar.

POȘTA REDACȚIEI.

V. S. *Gleichenberg*. Sertarele ne sunt pline, suntem nevoiți s'o amănăm deci. Pentru broșuri adresează-te tipografiei „Neamul Românesc”. Noi nu mai avem nici una. Salutări.

Poșta Administrației.

Rugăm pe d. preot, care a trimis în 10 Iulie din Panciova o epistolă recomandată pe adresa „Galenus” să ne comunice adresa, primind epistola dînsului prea tîrziu.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
„Tribuna” institut tipografic, Nichin și c. m.

BEISZ
MIKSA
fabrică de
MOBILE

în

Oradea-mare-Nagyvárad

Calea Rákoczi-ut No 14.
(Lângă Apolo).

GRUBER DEZSO

magazin de pălării și articole de modă pentru bărbați.

Cluj-Kolozsvár,
Colțul străzii Wesselényi și Szép,
vis-à-vis cu hotelul „Fészle”

Noutăți în pălării de domni și copii, albituri, cravate și totfelul de articole.

Prețuri solide!

! Serviciu conștiințios !

Leon Tolstoi.

73

RĂȘBOIU ȘI PACE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

Pierre simțea că el era centrul acestei lumi, și faptul acesta îl îmbucura și-l stînjenea tot odată.

Deodată o voce, o voce cunoscută lui, îi vorbi pentru a doua oară, dar Pierre era prea preocupat ca să priceapă ce i-se spunea:

— Te întreb când ai primit cea din urmă scrisoare dela Bolkonsky? îl întrebă pentru a treia oară printul Vasile. Dar ce distrat ești, scumpul meu!

Printul Vasile zâmbi, și Pierre văzu că toată lumea le zâmbea, lui și Elenei.

— Ei bine, de vreme ce o știți cu toții, își zise el, e adevărat! Și el surise cu surisul lui copilăros. Elena zâmbi și ea.

— Nu vrei să-mi spui când ai primit această scrisoare? De unde era datată: din Olmütz? repetă printul Vasile.

— Da, din Olmütz! răspunse Pierre cu un suspin. După supeu, Pierre își conduse dama, după ceilalți în salon.

Câțiva mosafiri începură să se retragă și, ca și cum n'ar fi vroit s'o smulgă pe Elena, dela o ocupație serioasă, o opriră de a-i conduce la ușă.

— Imi pare că vă pot deja felicita! zise Ana Pav-

lovna prințesei, sărutînd-o cu putere. Dacă n'aș avea migrenă, aș mai fi rămas.

În timp ce mosafirii se retrăgeau, Pierre și Elena rămăseră multă vreme singuri în salonaș.

În săptămânile din urmă Pierre avusese de multe ori prilejul să rămână singur cu ea, dar nici odată nu-i vorbise de amor. În seara aceea simți că era nevoie s'o facă, dar îi era rușine.

Dar cum nu putea rămânea mut, el o întrebă dacă era mulțumită de serată. Elena îi răspunse cu simplitatea ei obisnuită, că ziua ei, din acest an, fusese una din cele mai plăcute.

Printul Vasile se apropie de Pierre cu un pas lenes. Pierre se ridică și spuse că orele erau înaintate. Printul Vasile îi aruncă o căutătură severă și întrebătoare, ca și cum n'ar fi auzit bine, dar numai decât chipul îi făcu să se așeze lângă dînsul pe canapea și îi zâmbi prietenos:

— Ei bine, scumpă Eleno, se adresă el numai decât fiicei sale.

Când printul Vasile se întoarse în salonul cel mare, prințesa vorbea tocmai cu o doamnă în vîrstă.

— Fără îndoială, spunea ea, partida e strălucită, dar fericirea, scumpa mea...

— Căsătoriile se hotărâsc în ceruri.

Printul Vasile trecu pe lângă cele două femei, fără a lua seama la ele, și se așeză pe divan. El închise ochii, ca și cum ar fi dormitat, dar se sculă numai decât.

— Alino, spuse el soției lui, du-te vezi ce fac.

Prințesa trecu în fața ușii, și aruncă o privire indiferentă în salon; Pierre și Elena stau de vorbă ca mai înainte, alături unul de altul.

— Mereu acelaș lucru! făcu prințesa.

Printul Vasile se posomori. El se scutură, își deosebi capul pe spate și intră în salonaș cu aerul hotărât. se apropie de Pierre atât de vesel și cu aerul atât solemn, încât tînarul, la vederea lui, se sculă speriat.

— Slavă lui Dumnezeu! zise printul Vasile, nevastă mea mi-a spus totul.

El îl înconjură pe Pierre cu un braț și-l trecu cellalt la cîngătoarea fiicei sale.

— Elena, scumpa mea copilă, sunt foarte, foarte fericit.

Glasul lui tremura.

— Pierre, l-am iubit pe tatăl tău... Ea își văzu soție bună... Domnul să vă binecuvinteze.

El își sărută fiica și-l sărută din nou pe Pierre lacrimi adevărate îi udau fața.

— Prințeso, vino, strigă el.

Prințesa intră și începu și ea a plînge. Bărbatul doamnă cu care stătuse de vorbă, își ștergea și ea ochii.

Cu toții îl sărutară pe Pierre și el sărută de mai mulți ori mîna Elenei.

După o jumătate de ceas îi lăsară din nou singur. El ținea mîna logodnicei lui și privea la gatul ei tremurător, care palpita.

— Eleno... făcu el deodată, și se opri numai deocamdată.

Știa el că obiceiul era să se spună ceva în împrejurări de acestea, dar nu-și aducea aminte ce trebuia să spună. El o privi drept în ochi și ea se apropie de dînsul, cu chipul rumen.

— Ah! făcu ea, scoate asta... și cu mîna îi acoperi ochelarii.

(Va urma.)

pastrare societate pe actii din Szászkabánya.

Convocare.

omni acționari ai institutului »Cassa re societate pe actii din Szászka- e convoacă la

Adunarea generală extraordinară

va ținea în Szászkabánya, în loca- stitutului, Duminecă, în 20 August n. la 2 1/2 ore d. a.

OBIECTUL:

ionarea institutului nostru, cu insti- credit și economii »ASTRA« în anya.

isiunea a IV-a de actii.

edința direcțiunii, ținută la 28 Iulie

Direcțiunea.

se de cumpărat

et cu prețul dela 2000 până la roane. Doritorii să se adreseze lui

Jivu Miu,
Vârșet (Versec) Fonó-u. 13.

0 prăvălie

casă împreună se află de vânzare. arare trebuie 20.000 Cor. — Infor- mai de-aproape la *Pollák Lipót,* Fönlak (Temesmegye).

caută

andidat de avocat

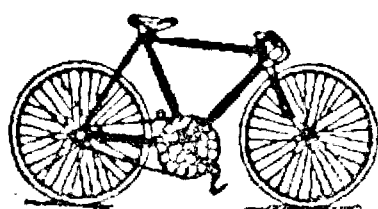
că. — A se adresa avocatului: *na Antal,* Körösbökény (Aradm)

n commis,

ă bună în branșa de manufactură are, sub condițiuni favorabile, la *Comșa & Fiu* în Săliște (Szelistye).

Bicicletele de re- nu memondial:

THE CHAMPION și PREMIER

cu osie campanilară

roată automată (cu frână liberă) se vând pelângă garanță de 3 și 5 ani cu prețul original a fabricii, fără de nici o ridicare de preț în rate lunare de 12 și 15 cor. precum și

— părți alcătuitoare pentru biciclete —

ca gumă interioară și exterioară prima calitate, sonerie, lampe, pedale, lanțuri, roată automată, conus. În urma circulației mari unde în toată Austro-Ungaria trimite și în provincii cu preț foarte redus — în mare cu preț original de fabrică. —

Láng Jakab și fiul

mare comerciant de biciclete și părți alcătuitoare

Budapesta, VIII., József-körut 41.

Filiale: Baross-tér 4 și în Buda, II., Margit-körut 6.

Catalogul de lux cu 1000 de chipuri se trimite gratuit.

Stefan Fekesházy

Institut de văpsitorie de haine și curățătorie chimică Bistrița, Fötér 17. Lângă Primărie.

Primește: curățiri lucioase și fine, cură- țire de trusouri, albituri de desupt, de masă și albituri de pat; perdele și orice lucrări de branșa aceasta cu prețuri foarte ieftine.

Curățire și vopsitorie chimică

de toffelul de haine pentru bărbați și femei, pardesii și jachete fără ale desface; apoi materii de mobile, perdele dantele și altele. Execuție promptă. Prețuri foarte moderate

Ilustrate

cu vederi din Arad, peisaguri, pasteluri și motive românești se pot căpăta

la „*Librăria Tribunei*”.

»DEGANIN« contra gândacilor!

Bucurate doamnă dragă!

că în curând nu vei mai avea gândaci (șvabi) în bucătărie, deoarece firma românească

F. A. DEGAN, din Fiume

(Postafiók Nr. 163)

a inventat un prav nou »DEGANIN« care e cel mai bun și pe toți îi omoară. Costă 1 kgr. numai 3 coroane. Mai puțin de un jumătate kilogram nu se trimite. Porto costă 72 fil., iar banii se trimit înainte (anticipative) la firma susnumită.

Dacă comanzi 4 kgr. de cafea atunci cere și un kgr. »DEGANIN« căci 5 kilograme se trimit franco.

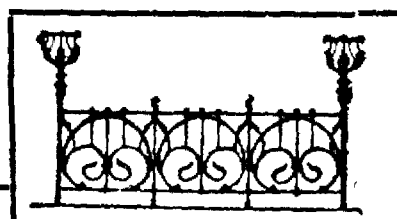
În Fiume toți vorbesc de pravul »DEGANIN« căci l'au probat cu mare rezultat. Cere gratis și prețurent românesc pentru cafea bună!

»DEGANIN« cu mare efect!

Traian Turturean

lăcătuș artistic și pentru zidiri în Bistrița.

Primește orice lucrări de bransa aceasta precum: strângerea cu fer a zidurilor, pre- gătirea de porți și garduri de fier, bal- coane, trepti, îngrădiri de morminte, cămine și cuptoare etc. executate artistic și prompt. Primește totodată spre efeptuire toffelul de reparaturi atingătoare în branșa aceasta pelângă preturi ieftine și serviciu pu actual.

Aszódy Mihály

importor de cafea, anunță că cafeaua s'a iefinit.

Vând cafea din magazinele mele din Triest și Fiume, l ferind-o la stațiunea respect vă cu următorul preț:

Cafea, boabe mari, prima calitate	1 kgr.	1 fl.	72
Cafea Cuba tare	1	1	20
Cafea Cuba Rio	1	1	02
Cafea Santos	1	1	40
Cafea Santos fină	1	1	10
Cuba Portorico	1	1	95
Domingo	1	1	15
Salvator	1	1	16
Cafea Scant	1	1	76
Cafea Victoria	1	1	88
Cafea scursă în vapor fină	1	1	98

Prețurile sânt de a se înțelege la 100 kgr. — Liferare franco.

BRICA DE BRÂNZA ANSILVANIA

CLUJ

SZÉCHENYI, (CASA RÉGENI).

mandă fabricatele sale, cali- nă:

săcuiască 1/10 — 1/4 kg. în burduf
săcuiască 1 — 2 kg. în burduf
săcuiască 4 — 10 kg. burd. mare
săcuiască 5 kg. în lemn
săcuiască 10 — 15 kg. în lemn
de Cluj format de țigle, pe
ă prețurile cele mai moderate.

Catalog gratuit.

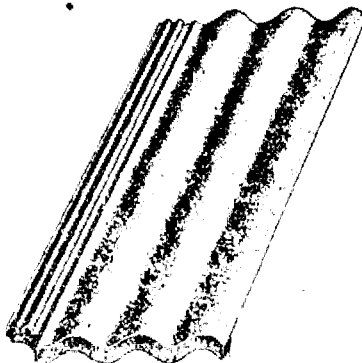
Telefon No 316.

Telefon No 316.

Reiber István

antreprisă de betonare și pa- vare reprezentantul societății de asfaltare ung. pe actii în

— Timișoara, Gyárváros, Uri-utca No. 32. —

Primește lucrări de betonaj, pavări și tincuiri, pie- trării, canalizări, și asfaltări. — Se vinde ciment de Portland și românesc prima calitate cu prețuri re- duse și în orice cvant, la comande cu vagonul se transportă în condiții de plată foarte favorabile. La lucrări comunale și de biserici cele mai mari favoruri. — Prospecte de prețuri la dorință gratuit. Toate comănde să se adreseze la firma de mai sus.

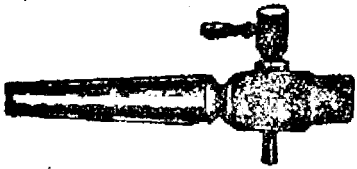
Ciobotari, ATENȚIUNE! Pantofari
AUREL BRINZAY

fabricant de unelte,
BUDAPEST, VIII., Losoncy-utca 18

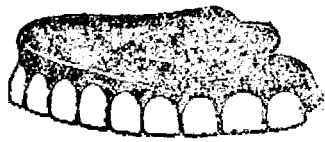
Pregătește totfelul de
unelte pentru ciobo-
tărie și pantofărie.
Catalog trimis gratis

Johann Seibel

strungărie artistică aranjată pe puteri
de mașini în
Brașov, Strada Lungă No 27.

Pregătește și ține în depozit dopuri și pipe
pentru buți, de cea mai bună calitate, apoi
dacuri, bile și popice pentru biliard și po-
picărie precum și totfelul de *picioare pentru
masă*, pelângă prețurile cele mai moderate.
Celor ce cumpără a doua oară li-se dă rabat.
— Lucrări de ornament. —

Scoaterea dinților, dinți
artistici, poduri în gură, de
aur, coroane, efeptuiește

QUIL REINHOLD

DENTIST,

pe lângă prețuri moderate și garanță
LUGOȘ, STR. BONNÁ CZ.

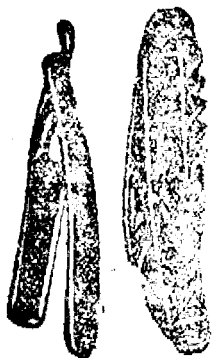
Márton Tamás

atelier cu mașini electrice pentru as-
cutire artistică și fabricare de cuțite
în Marosvásárhely,

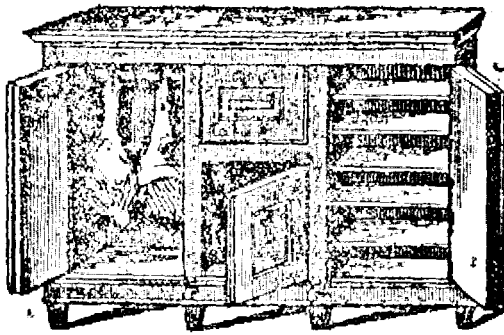
Piața Petőfi-tér No 1.

Se recomandă pentru pre-
gătirea și ascuțirea oricărui
soi de cuțite, ca cuțite pen-
tru căsăpie și bucătărie, pen-
tru masă și bricege, unelte
pentru ciobotari și cojocari
precum și ascuțirea bricelor
pre lângă prețuri convena-
bile și execuție ireproșabilă.

La trimiterea a șase
brice, barbierilor le
socotesc taxa numai
— pentru cinci. —

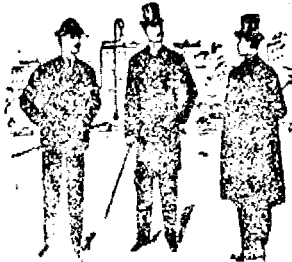
DERERA EDE
SUCCESORUL LUI RADOCSAY
Timișoara-Cetate, Piața Lendier 1

Mare depozit în dulape frigorifere,
mașini pentru înghețată și unt, mase
de bucătărie și spălat (patentate), aran-
jament de aluminiu pentru bucătăria și
unelte de aramă, tinichea și cu smalt.
Depozit pentru meseriași. Fabricații de
mâna întâi pe lângă prețuri ieftine și fixe.

Prăvălie nouă. Prăvălie nouă.

Mészáros Károly,
croitor pentru domni
Kolozsvar, Szentegyház-u. 6.

Iși recomandă depozitul bogat
asortat cu **stofe** din țară și străi-
nătate, lucrează totfelul de haine
bărbătești la ultima modă, croi
modern, serviciu prompt, lucru
ireproșabil și prețuri moderate.

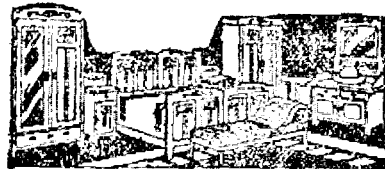
Lemnăria și fabrica de mobile
din Ungaria de sud.

(Délmagyarországi fűmegmunkáló és bútorgyár).

Timișoara

Fabrica: Elisabetin, Hattyu-u. 23.

Depozitul: Josefina, Kossuth-u. 17.

Avem în depozit: **mobile p. dor-**
mitor, sufragerie, salon și locu-
ințe garçon, lucrate în atelierul no-
stru, apoi **garnituri de piele** precum
și **mobile de aramă**, executate după
cele mai moderne și nouă cerinți. —
Comandele se efeptuiesc grabnic și
conștiințios, pelângă garanță demnă de
toată încrederea. Prețuri convenabile.

Mme Elise Weissberge

mare depozit de corsete
Timișoara—Temesvár—Józsefváros
Strada Kossuth Nrul 18

Fabricațiuni proprii

Corsete moderne s
pregătesc după mă-
sură, pe lângă prețu-
rile cele mai ieftine
Mare asortiment în
cordoane de dame

Primesc repara-
turi de branșe.

Comandele din pro-
vincie se îndeplinesc
punctual.

Horváth Béla
mehanic

Nagyvárad, Kossuth Lajos-u.

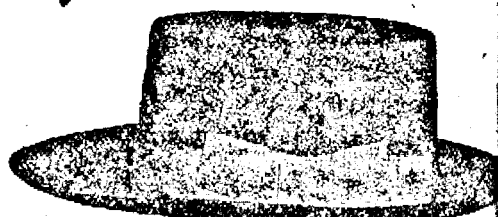
Recomandă în atenția publicului
loc și provincie, atelierul său m
hanic aranjat de nou, unde prime
comandele și **reparații de lucr**
ce aparțin în branșe precum maș
de cusut, de scris, biciclete
gramofoane etc. Utensiliile acest
mașini le are în depozit.

Reparaturile se efeptu-
ază repede și prompt.

Urmașul lui
Gustav Novák
pălărier

și magazin de modă bărbătească
Timișoara-Josefina
Strada Ludovic Kossuth No

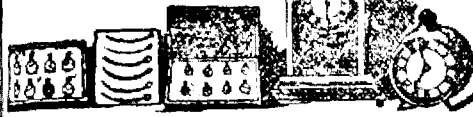

Cel mai mare magazin de
pălării moderne
pentru domni și copii, precum
în articole de modă bărbătească
și chipie pentru uniforme cu prețuri
cele mai moderate și serviciu prompt

JOHAN GENSTHALER

giuvaergiu și ciasornicar,
in Orăștie. Szászváros.
Filială in Szászsebes.

Vânzare de juvaere, de aur și argint
și ceasornice pe
lângă garanție și
prețuri moderate. —
Să fac orice reparaturi
de juvaere și ceasor-
nice de aur, repede
precis și ieftin. —
Serviciu conștiințios. :-

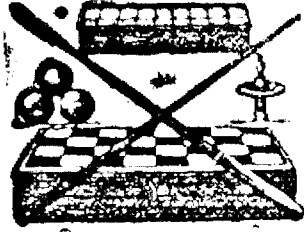
Krämer Károly

strungar

Făgăraș, Apaffy-utca Nr. 2.

Primește spre efectuare și reparare toate lu-
crrile ce aparțin acestei branșe, și reco-
mandă neguțătorilor dopuri pentru buți, in
orice mărime, pregătite din material excelent.

Ține in depozit in abundență mare totfelul de
articlii pentru fumători, gherghefuri pen-
tru lucrul de -
mână etc. etc.

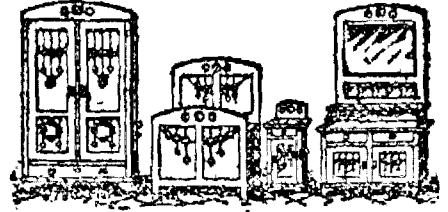
Comandele din
provincie se ex-
cută prompt și cu
cea mai mare pun-
tualitate.

Obiectecte ad-
mirabile.

Mağazin de mobile. 3)

IOSIF HACKLER

tâmplar de mobile și edificii
LUGOȘ, Strada Făgetului No 91.

Primesc orice lucrări pentru aranjamente de
magazine, birouri și locuințe, deasemenea
pentru clădiri, lucrări in cel mai modern stil,
pelângă liferare promptă și din material uscat.
Desemne și proiecte fac grabnic și gratuit.

encsik Zsigmond in Déva

Oferă
ghete americane și franceze

scute cu mâna in
ierul propriu
precum și —
ghete gata
moderne p. bār-
femei și copii.

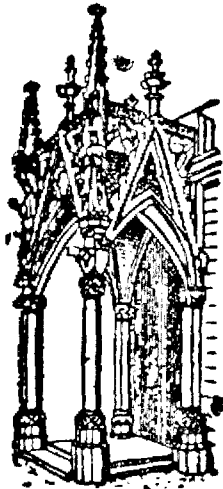

galoși, ghete
comode și p.
gimnastică. —
Mare magazin de
gume renumite
de Sullivan pentru
tocuri la ghete și
creme excelente.

Ghetele pentru ploaie neregultae și bolnave le
regatesc dapă măsură — La comande din provincie este
posibil a se trimite o gheată folosită. — Serviciu prompt.

Nagy Sándor, sculptor, Arad, Kossuth-u. No 4.

:- In stabilimentul de piatrărie a lui Mairovitz. :-

Execută și reparaază

**lucrări de sculptură
artistică**

figurate și decorative precum și portrete
după natură și fotografii, monumente mor-
mântale, totfelul de produse ale industriei,
apoi lucrări moderne sculptate pentru deco-
rația zidurilor din teracotă, piatră, ghips,
ciment și din alte materii pelângă prețurile
cele mai ieftine și serviciu conștiințios.

Soc. pe acții de producerea lemnului Budapesta

(Fatermelő Részvénytársaság Budapest)

Fabrică mecanică de butoaie

BROD (Slavonia).

Expedează tot felul de butoaie din lemn de stejar și
calitate bună, cu prețuri moderate.

Oferte primește

Societatea pe acții pentru producerea lemnului

Agentura centrală: Budapesta, str. Nádor 19.

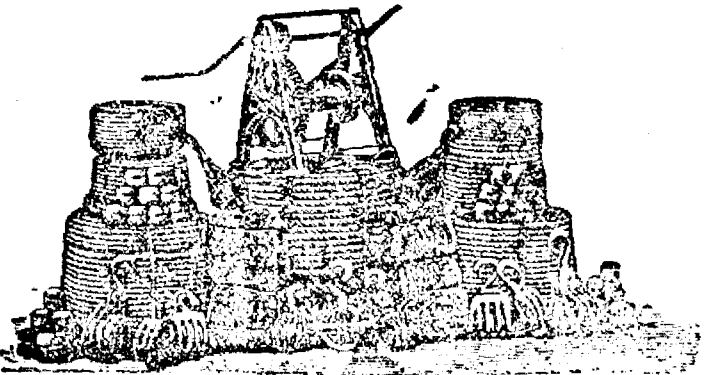
Uzina Brod (Slavonia).

Fanăria cea mai mare din **Joanovics János**. Totfelul de
Ungaria-sudică — este a lui **Joanovics János**. funii de cânepă,
de fir, brăcili, legătoare. Așezare și scurtare de funii de
cânapă pentru transmisiuni. — **Lugoj (Lugos)**. Atelierul:
strada Făgetului No 77. — Magazin și birou: Piața Izabella. —

Funării de cânepă, pentru uzinuri și economii:

Funii pentru trăsuri (pentru fân), legătoare de snopi, funii pentru boi,
opritoare și reanguri, hamaouri, mreje p. pescari, rețele pentru cai etc.

Torturi pentru
țesături, brăuri
de cânepă și de
jută (pânză), bă-
tătoare de cânepă,
pânze (Pack)
țesături, saci de
cânapă, pânză și
jută, pânze im-
penetrabile, sbi-
ciuri, cergi și
codoriști etc.etc.
Serviciu prompt

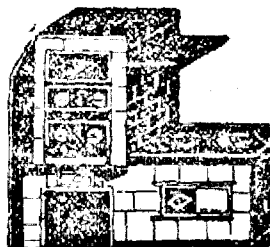

CARL GÜRTLER

lăcătuș artistic și pentru edificii

SIBIU Str. Elisabeta 26

se recomandă la toate lucrările ce se țin de specialitate mai ales
LA ZIDIRI NOI.

Lucrări ornamentice, precum peatră grilaj,
grilaj la morminte și galerii, se pregătesc
conform gustului in modul cel mai succes.
Paratonere și montarea lor. Instalațiuni
de apă lucte, closete, baie, introducere
electrică executate cu măiestrie.

Reparaturi se primesc Mare magazin
de căminuri perpetue in diferite mărimi.

Carl Gürtler junior

Atelierul de fotografariat a lui

Csizhegyi Sándor

Cluj-Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér Nr. 26.

(Lângă farmacia lui Hintz).

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase foto-
grafii, deasemenea acvarele, picturi in olei,
specialități in pânze ori mătase, cari prin spă-
lare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă
nu confundați, Cluj-Kolozsvár, Piața Mátyás
király tér No 26, lângă farmacia lui Hintz. —
Referindu-vă la acest ziar veți avea favor in prețuri.

Societatea pe acții transilvăneană

Vereinsbank

se recomandă la executarea legării caselor, la canalizarea orașelor, reconstruirea latrinelor, apoi la lucrări de beton și poduri betonate, canalizări, rezervoare, apeducte, fundamente mecanice, pavarea străzilor în ciment și asfalt, podini de beton și teraso.

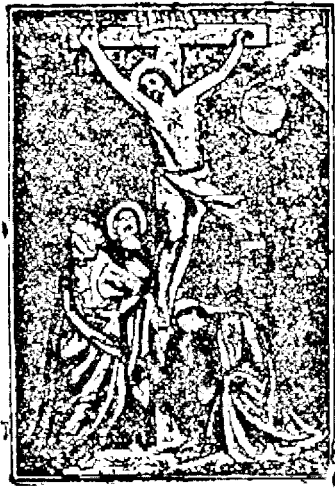
Recomandă apoi magazinul său bogat în tuburi de ciment, plăci, van de apă și de nutreț, tăbli de ciment la coperirea caselor, cimentarea criptelor ș. a.

Vinzare de Cement-Portland. Lucrări după proiecte.

BIROUL:

»Societatea pe acții transilvăneană Vereinsbank«
Sibiiu, Fleischergasse Nr. 17. și Saggasse Nr. 27.

La 1904 a câștigat dela societatea din Budapesta a văpsitorilor auritorilor și lustruitorilor diplomă.

Taferner Antal

auritor de biserici și saloane
Versecz, Temesvári-u. 20.

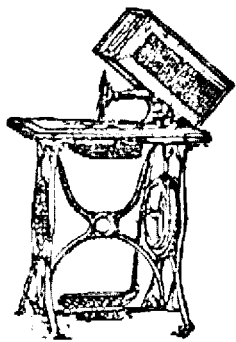
Primește spre executare, conform planului aurire și reparare, iconostase, altare, s. mormânt, acoperiș de turnuri, aranjamente bisericesti apoi pregătirea tuturor lucrărilor de bransa aceasta precum și repararea și vopsirea de nou a monumentelor deasemenea și orice icoane bisericesti. La dorința pregătesc prospect; pentru vederea lucrărilor în provincia merg pe — — — speșele mele proprii. — — — Exe uție promptă. Serviciu conștiințios.

Haas = Károly

primul armurar și optician din Szabadka, Egres-u. (Uri Kasinó).

Mare asortiment de arme și biciclete

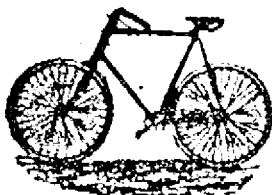
de cea mai bună fabricație precum și părțile constitutive ale acestora. Se primesc pe lângă garanție și prețuri moderate tot felul de reparaturi de arme de orice soi, mașini de cusut, biciclete gramofone, mașini de scris, precum și prefacere armelor și orice lucrări din acest ram. Serviciu punctual și conștiințios

Leitner Sándor

mechanic și electrotehnic
Cluj—Kolozsvár,
Strada Deák Ferencz Nrul 30.

Vinde și repară pe lângă prețuri moderate: casse de bani, biciclete,

mașini de cusut, gramafone și mașini de scris. — Primește orice muncă de bransă, precum: introducerea sonerilor, a lumini de electrice și a diferitelor motoare.

Ioan Haag

tăietor de pile

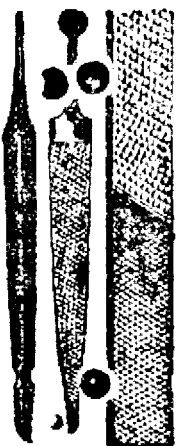
Timișoara-Josefin, Fröbel-u. 48.

Recomandă ferrarilor și comercianților atelierul său de tăiat pile

bine aranjat, unde se pregătesc pile mici și mari din oțel vărsat de prima calitate ș. a.

Primește spre scobire pile mici și mari vechi și noi, pe lângă prețuri ieftine.

Comandele se execută grabnic și prompt

Telefon interurban 557.

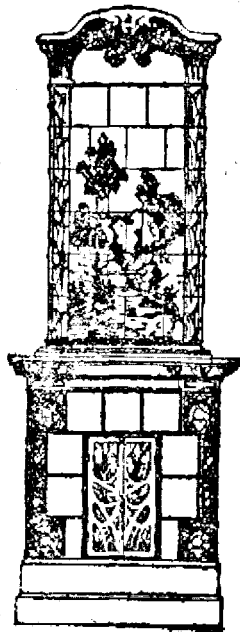
Piane, pianine, harmonici și țimbele fabricate moderne asemenea celor mai renumite fabrici străine, liferează și garantează întâia și cea mai veche fabrică de piane din Ungaria de sud

PETROF ANTAL, succesorul

Timișoara—Temesvár—Józsefváros,
Strada Szilágyi Nr 13.

Depozit: Strada Hunyady 16 (casa proprie).

Piane și pianine se închiriază!

Mare depozit de cuptoare.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că în Kolozsvár, Monostori-u. 7, am deschis un mare magazin înregistrat și provăzut cu cuptoare din țară și străinătate, unde se află în depozit permanent cuptoare moderne de majolică stil secesion și cuptoare de olane Daniel, precum și căminuri și cuptoare de bucătărie.

Atrag atenția publicului asupra depozitului meu model, asigurând-ul tot odată despre calitatea perfectă ale articolelor și prețurile cele mai solide.

Așteptând binevoitorul sprijin sunt cu deosebită stimă:

Tamásy József,
Kolozsvár.

ABONAȚI ȘI RĂSPÂNDIȚI
„TRIBUNA POPORULUI“
FOAIE POLITICĂ SĂPTĂMÂNALĂ.

Abonamentul:

Pe un an . . . 4 Cor. | Pentru România și America:
Pe un jumătate an 2 Cor. | Pe un an . . . 10 Cor.

Administrația: Arad, Strada Deák Ferencz 20.